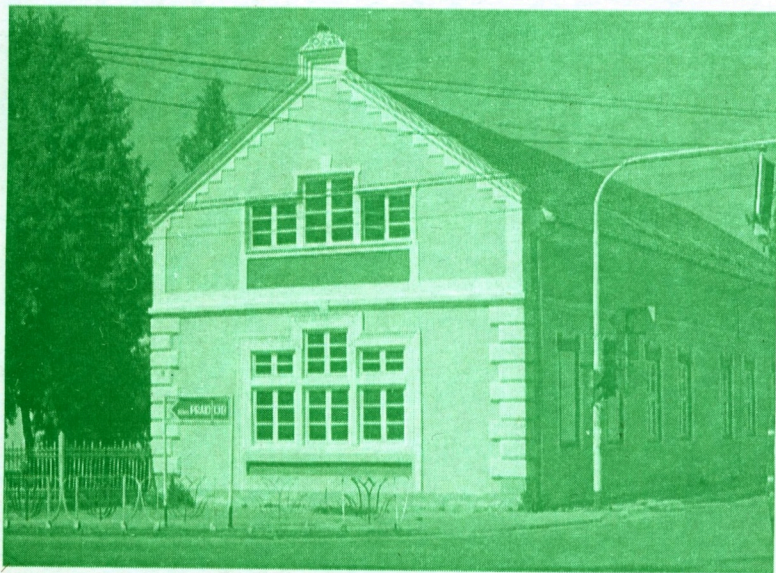

Garda Dezső

A GYERGYÓSZENTMIKLÓSI POLGÁRI FIÚISKOLÁTÓL A VASKERTES ISKOLÁIG

2008

Garda Dezső

**A GYERGYÓSZENTMIKLÓSI
POLGÁRI FIÚISKOLÁTÓL
A VASKERTES ISKOLÁIG**

2008

[Erdélyi Magyar Adatbank]

ISBN 978-973-1764-49-8

Kiadja a Státus Könyvkiadó
Felelős kiadó: Birtók József igazgató

www.status.com.ro
office@status.com.ro

Készült a Státus Nyomdában, 2008-ban

Tiparul executat sub comanda nr. 41/2008
la Imprimeria Status, Miercurea-Ciuc

A GYERGYÓSZENTMIKLÓSI POLGÁRI FIÚISKOLÁTÓL A VASKERTES ISKOLÁIG

A polgári fiúiskola a XIX. század második felének sajátos oktatási intézménye, melynek létrehozására az 1868-ban kiadott 38-as törvény 67–78-as paragrafusai biztosítottak lehetőséget. A korabeli törvényhozó testület az ilyen típusú oktatási egységek létrehozásának a szükségességét a következőképpen indokolta:

„... a nép azon nagy osztálya, melynek szellemi szükségét az elemi oktatás távolról sem elégíti ki, azonban felsőbb oktatásra elkészülni sem kedve, sem célja: találja fel a polgári iskolában azon intézetet, melyben a művelődése alapjához szükséges ismereteket rövidebb idő alatt megszerezhesse annyira, hogy ezen ismeretekkel közgazdasági és politikai általános műveltsége mellett a mindennapi élet foglalatosságaihoz szükséges tudnivalók birtokába juthasson s vagy mint egyes mezei gazda, vagy mint iparos, vagy mint kereskedő, az így szerzett alapon megindulhasson, vagy ha e tekintetből még több ismeretre kívánna szert tenni, az arra rendelt tanintézetekben tovább tanulhasson.”

A polgári iskolák számára kiadott tantervekből kitűnik, hogy „a polgári iskolában a közéletre tartozó

azon általános műveltség adatik meg, amelyre tudományos pályára nem törekvő minden jobb módú magyar állampolgárnak szüksége van.

Ezen általános műveltség megszerzése idején alaposan elkészül a tanuló egy részben arra, hogy mezei gazdaságát – ha ilyennek birtokában van – ésszerűen vezethesse, másrészt arra, hogy ha iparos vagy kereskedő akar lenni, az ezen foglalatosságokhoz szükséges alapismeretek birtokába jut, sőt alkalmassá válik arra is, hogy némely köztisztviselői pályára léphet.”

A gyergyószentmiklósi polgári fiúiskola létrejöttének a körülményei kapcsolatban voltak azzal a ténnyel, hogy a gyergyóiak az 1849-1870 közötti időszakban elégedetlenek voltak az 1859-ben alakult római katolikus négyosztályú főelemi iskola által nyújtott lehetőségekkel, ugyanakkor idegenkedtek az 1866 és 1870 között működő alreáliskola szellemétől. Ezért a gyergyószentmiklósiak az 1867-es évi kiegyezéstől kezdődően többrendbeli felterjesztésben, illetve memóriumban kérték az alreáliskolának alreálgimnáziummá, illetve algimnáziummá való átalakítását. Pénzügyileg azonban nem voltak hajlandóak ezen átalakítást elvárásaik mértékében támogatni. Minderről Pál Sándor erdélyi tankerületi királyi főigazgató 1870. május 18-i leveléből is meggyőződhetünk. „A többször és több oldalról felmerült kívánalmat olvashatjuk az említett levélben – hogy a gyergyószentmiklósi kétosztályú alreáltanoda algimnáziummá alakíttassák át, tetemesen nehezíti meg ugyan az a körülmény, hogy a vidék

az annak eszközlésére szükséges költségek viselésében nem akar részt venni, de minthogy a közoktatásügyi magyar királyi Miniszter úr maga is óhajtaná a jelenleg tengődő alreáltanodát az ottani szükségleteknek inkább megfelelő intézettel felcserélni, a törvényhozásnál az erre szükséges lépéseket megteendi.”

A gyergyószentmiklósi oktatási helyzet tisztázása céljából, a Békény menti települést a Vallás és a közoktatásügyi minisztérium részéről meglátogatta Molnár András osztálytanácsos, aki 1870. július 13-án megbeszélést tartott a gyergyói községek képviselőivel. A miniszteri megbízott a tárgyalások során kijelentette, hogy „tekintettel Gyergyó általános szükségleteire, itt gimnáziumról szó sem lehet, az értekezlet beható tanácskozás után az alreáliskolát, mely céljának meg nem felelt, megszüntetendőnek nyilvánította, és egyszersmind ajánlatba hozta, hogy Gyergyószentmiklóson a község költségén oly polgári iskola állíttassák fel, melyben a latin nyelv mint nem kötelezett tantárgy ugyan, de oly módon mint más rendes tantárgy fog taníttatni, – ezen polgári iskola mellé pedig a magas kormány – a megszüntetendő alreáltanoda helyébe – egy iparos iskolát és ha szükségeltetnék, gazdasági iskolát is állítson fel.”

A polgári fiúiskola létrehozása szempontjából meghatározó volt az 1870. július 17-i képviselőtestületi gyűlés, melyen e témakörben a következő határozatok születtek: „Gyergyószentmiklós községe örömmel csatlakozik azon törekvéshez, mely által a

közelőhaladás egyedüli eszközének, a népnevelésnek fejlesztése céloztatik, s így jelen esetben, az itt eddig fennállott, de céljának még nem felelt alreáliskola megszüntetésével is kész, a város és vidéke szükségleteinek inkább megfelelő, a latin nyelv tanításával valamint ipari és földművelési szakoktatással összekapcsolandó polgári iskolának Gyergyószentmiklóson leendő felállításához járulni.

De tekintve a község nagyon hosszúra terjedő fekvését, valamint a tanköteles gyermekek nagy számát és részben szegénységét: a polgári iskolát szükségképpen megelőző elemi népiskola nemcsak a helyiség központjában fenntartandó, hanem annak fel- és alszegében is egy-egy kellően berendezett elemi népiskolát a község költségén kell felállítani.

És továbbá tekintve a község anyagi helyzetét, a tervezett polgári iskola létesítése végett jelentékeny állami segélyért a magas kormányhoz kell fordulni, és egyúttal kegyes intézkedését kikérni arra nézve is, hogy – miután a revindicált havasok Csíkszék közönségének nemzetiség- és vallás különbség nélkül népnevelési célokra lett átadva – az évenkénti közös jövedelemből a Gyergyót lélekszám szerint aránylag megillető rész adassék ki oly kötelezettséggel, hogy Gyergyó azon összeget a polgári iskolába járó saját jelöltjeinek adja, – ezen Gyergyót megillető rész alatt természetesen nemcsak a Csíkszeredában létesítendő gazdasági felső népiskola számára már meghatározott 60 ösztöndíjből Gyergyót illető rész külön kiszolgál-

tátását, hanem az azon iskolára fordítandó összes költségeknek megfelelő aránylagos összegét értve.”

A július 17-i képviselőtestületi gyűlés határozatait elküldték báró Eötvös József vallás és közoktatásügyi miniszterhez, illetve Mikó Antal csíkszéki főkirálybíróhoz.

A gyergyószentmiklósiak felterjesztésére a válasz az író miniszter részéről 1870. augusztus elején érkezett meg a korabeli Csíkszékbe, melyben Eötvös József arról értesítette Gyergyószentmiklós községét, hogy a „kormány elfogadja a város azon ajánlatait, melynél fogva a reáliskola épületében egy oly polgári iskolát állít fel, melyben a latin nyelv mint nem kötelezett tantárgy taníttatik és amely iparos esetleg földműves szakoktatással lesz összekapcsolva, a tanerőket a törvényben meghatározott létszámban választja és fizeti, továbbá az épülethez hozzáadja a szomszédságában levő kántoriális telkét a rajta található épületekkel együtt, s végre adandja a földművelési szaktanításhoz szükséges legkevesebb 40 holdnyi telket a szükséges gazdasági épületekkel együtt. Továbbá elfogadja a magas kormány a főelemi iskola fenntartásához járult vagyonosabb gyergyói községek azon ajánlatát, mely szerint azon esetben, ha a kormány a főelemi iskolát megszüntetné, azon összeget, melyet annak fenntartására évenként adtak, a polgári iskolában tanuló saját jelöltjeiknek adják ösztöndíjúl olyformán, hogy egy-egy fiú 50 forintot kapjon.

A fentebb elfogadott ajánlatok következtében pedig a magas kormány az alreáliskola átalakítása alkalmával a főelemi iskolát meg fogja szüntetni, és az országgyűlés elé terjeszti a gyergyószentmiklósi polgári iskolában az iparos és földműves szakoktatás költségeinek az állam által leendő fedezését, és addig, míg a szaktanítók mind alkalmaztatnának, az állam a reáliskolára adott összegnek azon részét is, mely az általa kinevezett tanárok fizetésén felül marad, az intézetnek különösen a szaktanításhoz szükséges felszerelésére fordítja. És végül a magas kormány Nemes Csíkszéknek figyelmébe ajánlja, hogy a revindicált havasok jövedelméből a gyergyószentmiklósi polgári iskola részére akkora összeget adjon, mint a csíkszeredai földműves felső népiskolára fordítandó összes költségekből Gyergyót a népesség arányához képest megilleti.”

A korabeli szakminisztérium bármennyire is támogatta a polgári fiúiskola létrehozását, a gyergyószentmiklósiak fontosabbnak tartották a járásbíróság épületének és egy lovas honvéd század számára szükséges épületeknek a felhúzását, illetve ezek költségeinek a biztosítását, mint a polgári iskola létrehozásával járó költségek fedezését.

Négy esztendőre volt szükség ahhoz, hogy Gyergyószentmiklós képviselőtestülete ismét napirendre tűzze a polgári fiúiskola létrehozásának az ügyét. Az iskola-alapítással kapcsolatos újabb megbeszélésre 1874. szeptember 14-én került sor, amikor is a polgári iskola

megalakítása céljából bizottságot hoztak létre a következő személyekből: Ágoston Károly elnök, Balázs Mihály, Benedek György, Ferenczi György, Gencsi Alajos, Kedves Tamás, Lázár Menyhért, Pál Gergely és dr. Rákosi Béla tagok. Ez a bizottság konkrét javaslatot dolgozott ki a iskolaalapításra vonatkozóan. Szerintük ugyanis Gyergyószentmiklóson csak olyan polgári iskola felállítása volna célszerű, mely megfelelő ipari szakoktatással lenne egybekötve, és ahol a latin nyelv nem volna kötelező tantárgy. Javaslatukat az 1875. április 20-i gyűlésen terjesztették elő Gyergyószentmiklós község képviselőtestületének. Előterjesztésüket a képviselőtestület egyhangúlag elfogadta, és a következő határozatot fogalmazta meg: „miután ily polgári iskola felállítása a község pénzerejét felülmúlja – egyfelől a Nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magyar királyi Minisztérium kegyes intézkedésre felkérendő, miszerint 1870. évi augusztus hó 1-én 903. eln. szám alatt kelt magas leirata értelmében az ipari szakoktatás költségeit elvállalni kegyeskedjék, másfelől pedig, miután a polgári iskola oly szakoktatással lesz összekapcsolva, mely Csíkszék területén nem létezik, és miután e szerint ezen iskola felállítása által nem csak a község, hanem az egész szék lakóinak alkalom adatik, hogy gyerekeiket az ipar terén kiképeztethessék, Nemes Csíkszék tek. Törvényhatósági bizottsága is felkérendő, miszerint az Ő császári és Apostoli királyi Felseége által népoktatási célokra legkegyelmesebben visszaadott székhavasok

jövedelméből biztosítsa azon évi szükséglet fedezését, mely az állam és a község által adandó összegeken felül a tervezett polgári iskola felállítására és fenntartására megkívántatik, és ezen kívül a polgári iskola növendékei számára ugyanannyi ösztöndíjt állapítson meg, mint amennyit a csíkszeredai földműves felső népiskolában osztályonként megállapított. Egyúttal a községi előjáróság utasítottatott, miszerint ezen lépéseket mielőbb tegye meg, alkalmas iskolahelyiségről gondoskodjék és a magas kormány által kinevezendő igazgató mellé egy segédtanári állásra is hirdessen pályázatot, hogy a polgári iskola múlhatatlanul az 1875-76. tanév elején megnyitható legyen.”

Gyergyószentmiklós előjárósága a képviselőtestület által elfogadott határozatokat a királyi tanfelügyelő-ségen keresztül felterjesztette a vallás és közoktatásügyi minisztériumhoz. A válasz, személyesen Trefort Ágoston szakminisztertől 1875. június 11-én lett elküldve a Békény menti településre, melyben a szakárca vezetője arról értesítette a gyergyószentmiklósiaikat, hogy az alakulandó tanintézet nem lehet más, mint ipari szakosztállyal megtoldható felső népiskola, vagy pedig polgári iskola, melyben a latin nyelv mint nem kötelezett tantárgy előadható. A miniszter levelében kitért az iskolaépítés bővítésének kérdésére, illetve az iskola beindulásával kapcsolatos tanári kinevezésekre is. Mint írta „ha Gyergyószentmiklós közönsége ilyen négyosztályú polgári fiúiskola felállítását kívánja, és ennek elhelyezésére szükséges megfelelő épület

előállításáról, annak tökéletes bebútorozásáról, felszereléséről és az általam ez intézethez kinevezendő igazgató és a rajztanító járandóságain kívül a polgári iskola egyéb fenntartási költségeinek fedezéséről maga gondoskodik és e tekintetben a kellő biztosítékot is nyújtani fogja, ez esetre hajlandó vagyok ez intézetnek az 1875-76. tanév elején leendő megnyitását lehetségesíteni az által, hogy az igazgatói és a rajztanítói állások betöltését eszközöndem.”

Trefor Ágoston levelének az üzenetét a gyergyószentmiklósi képviselőtestület 1875. július 18-án tárgyalta meg, mely alkalommal a következő határozatot hozta: „Tekintve, hogy községünk e részben már megejtett tárgyalásainál a közóhaj polgári iskola létesülése mellett nyilvánul, és hogy székünkben t. i. Csíkszeredában és Gyergyóalfaluban már is két felső népiskola létezik, melyek a gyermekeknek ily irányban kívánnak nevelést nyújtani s ott céljukat kevés költséggel elérhetik: annál inkább ragaszkodik képviselőségünk oly polgári iskolának felállításához, melyben a latin nyelv mint rendkívüli, nem kötelezett tantárgy előadandó, mert míg egyfelől ez úton a népnél a tanulási vágy megnyeretik, másfelől nem lesz elzárva az út községünk előtt – ha anyagi ereje engedi – később külön ipari szakoktatást életbeléptetni.”

Időközben Csíkszék törvényhatósági bizottsága rendes évnegyedi közgyűlésen (1875. július 30. és 31.) arról döntött, hogy a Csíki Magánjavak jövedelméből a Gyergyószentmiklóson felállítandó polgári fiúiskola

fenntartására az első évben 1000, a következő időszakban pedig esztendőnként 1400 forintot fog fizetni. Ilyen körülmények között a községi képviselőtestület az 1875. augusztus 29-i gyűlésen megszavazta a Csíki Magánjavak által biztosított „összegeken felül megkívántató”, összes kiadásokat a polgári fiúiskola beindítása céljából.

A polgári fiúiskola működtetésére az anyagi feltételek biztosítva voltak. Most már csak az oktatási intézmény konkrét beindításával kapcsolatos szervezési munkálatok következtek. Ezen tevékenység konkrétumait Sándor Mózes, akkori másod-tanfelügyelő levele a következőképpen pontosította: „Vallás- és közoktatási Miniszter úr ő Nagyméltósága folyó évi szeptember hó 19-ről 22058. szám alatt kelt magas rendeletével a Gyergyószentmiklóson megnyitandó négyosztályú polgári iskola igazgatói és rajztanítói állomásokkal egybekötött költségeket engedélyezvén, arra utasított, miszerint ez állomások betöltésére a szükséges pályázatot hirdessem ki.

Midőn erről a t. ez. képviselőtestületet értesíteni sietek, egyúttal felhívom arra is, hogy az intézetnek a jövő 1875-76. tanév elején való megnyithatása végett a maga részéről haladék nélkül tegye meg a szükséges intézkedéseket: a községi iskolaszék megválasztásával, s a községek számára kiadott miniszteri utasítás 13. §. részletes tájékoztatást nyújt, a törvényhatóság és község által díjazandó két rendes és egy segédtanítói állás betöltése céljából a szükséges pályázat hirdeté-

sével, mire nézve az ide zárt, s a községi iskolaszékek számára kiadott miniszteri utasítás 28. és 29. §§. részletes utasítást tartalmaznak, az intézet számára felhasználható épületeknek tanítási célokra berendezésével, felszerelésével és általában a megnyitáshoz szükséges előmunkálatok foganatosításával.

Utasítsa a megválasztandó iskolaszéket arra, hogy az ezen ügyben teendő lépéseiről, azok sikeréről, nevezetesen pedig a „Budapesti Közlönyben”, a „Néptanítók Lapjában” és a „Székely Tanügyben” közzéteendő pályázatok eredményéről alólírtat előre s oly célból értesítse, hogy a választás keresztülvitelére a tankerületi iskolatanács kebeléből egy tag kiküldésére megtehessem a szükséges lépéseket, s általában minden ez ügyben felmerülhető kérdésekben tegye magát velem érintkezésbe.”

Ezen leirat eredményeképpen Gyergyószentmiklós képviselőtestületének 1875. október 15-i gyűlésén a következő személyeket választották a községi iskolaszék tagjaivá: Balázs Mihály birtokos, Blága Imre községi aljegyző, Benedek György cs. kir. nyugdíjas őrnagy, Ferenczi György Gyergyószentmiklós járásbeli szolgabíró, Gencsi Alajos községi jegyző, Kari Károly birtokos, Kémenes János birtokos, Lázár Menyhért köz- és váltó-ügyvéd, Márton Ferencz községi bíró, Pál Gergely községi másodíró, dr. Rákosi Béla községi orvos, Tiltscher Ede köz- és váltó-ügyvéd.”

Az iskolaszék tagjai a következő napon – október 16-án – megválasztották saját vezetőségük a következő összetételben: elnök: Ferenczi György, másod-elnök: Benedek György, jegyző: Gencsi Alajos, másodjegyző: Blága Imre, gondnok: Pál Gergely. Az október 16-i iskolaszéki gyűlésen megválasztották a polgári fiúiskola tanárait, illetve a következőképpen pontosították az általuk tanított tantárgyakat:

– Hochschild Lajos (okleveles polgári iskolai tanító) magyar és német nyelv, illetve a történelem és a földrajz tanítása,

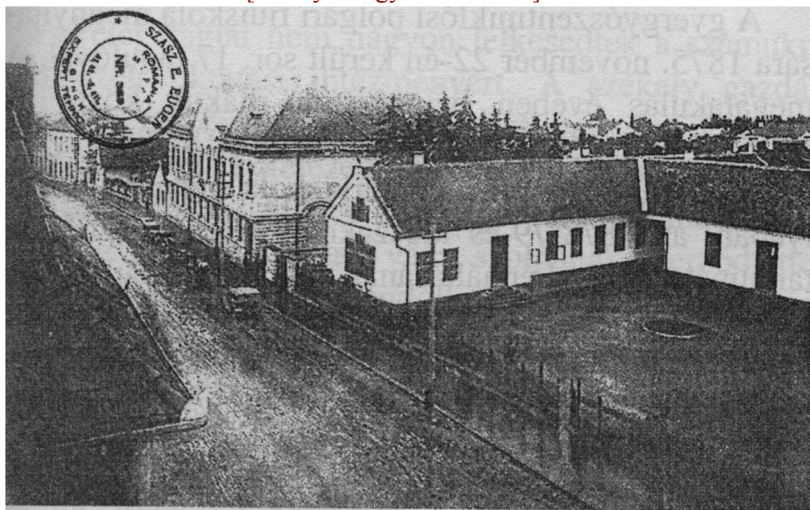
– Hozó Pál (népiskolai tanító) torna tanítása,

– Kricsa Péter (zene és dalkör vezetése) ének tanítása. Rajtuk kívül a vallás és oktatásügyi miniszter 1875. október 29-én a következő kinevezéseket eszközölte:

– Kuncz Kornél, tudományegyetemet végzett, okleveles polgári iskolai és tanítóképezdei tanárjelölt, a mennyiségtan és a természettudományok oktatásával egybekötött igazgatói állásra kapott kinevezést.

Hoppé Lipót, okleveles középtanodai tanárjelölt, a rajz és szépírás tanításával lett megbízva.

A következőkben berendezték és felszerelték az oktatás céljait szolgáló három helyiséget, majd a november 19-ei iskolaszéki gyűlésen a tantestület tagjai letették a hivatali esküt, némi módosításokkal véglegesítették a tantervet, majd megrendelték a legszükségesebb taneszközöket, tankönyveket és írószereket.

① VEDERE DOCUMENT DIN 1880

② VEDERE DOCUMENT DIN 1890

A gyergyószentmiklósi polgári fiúiskola megnyitására 1875. november 22-én került sor, 17 tanulóval. A megalakulás évében beiratkozott diákok közül az 1876-77-es tanévben tizenhárman, az 1877-78-as iskolai évben tízen, míg a polgári iskola negyedik osztályában, az 1878-79-es időszakban heten fejezték be tanulmányaikat. Fennállásának több mint három évtizedében a tanulók száma a négy osztályban 45-81 között ingadozott. Legtöbben az első két évfolyamban, kevesebben a végzősök között. Így például az 1887-1894-es esztendei tanévben a tanulók osztályok szerinti megoszlása a következőképpen mutatott:

Tanév	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	IV. oszt.	Összesen
1887-1888	22	15	6	9	52
1888-1889	34	11	12	7	64
1889-1890	24	22	12	8	66
1890-1891	38	16	7	13	74
1891-1892	42	19	11	5	77
1892-1893	39	23	13	6	81
1893-1894	44	13	16	10	77

Ez a létszám viszonylag csekély Gyergyószentmiklós és vidéke lakosságához viszonyítva. A polgári iskola látogatottsága kapcsolatban volt a térség szegénységével, illetve népességének társadalmi megoszlásával. A lakosságnak kb. 80%-át kitevő földmű-

ves réteg tagjai nem nagyon lelkesedtek a számukra elképzelt oktatási intézményért. A székely gazdák jelentős része gyermekeit, mihelyt azok a mindennapi iskolába járás kötelezettsége alól felszabadultak, gazdasági munkákban való segítségre akarta felhasználni, esetleg ipari tanoncnak vagy szolgának szerződtette. Hasonló szellemben gondolkoztak a kisiparosok is, akik gyermekeiket inkább iparos vagy kereskedő tanoncnak adták. A módosabb kereskedők és iparosok gyerekeiket a német nyelv elsajátítása érdekében Brassóba vagy Nagyszebenbe küldték. Az értelmiség pedig, főleg a gimnáziumi oktatás felé orientálódott, mivel gyerekeiket tudományos pályákra szánták. Ők főleg az alapítványi ösztöndíjak elnyerésére törekedtek, mivel nemigen volt anyagi lehetőségük a gimnáziumi tandíjak kifizetésére. A polgári iskola tanulólétszámára, ezek vallására, a szülők társadalmi helyzetére, illetve a diákok előmenetelére vonatkozó adatok az 1875 és 1895 közötti esztendőkre vonatkozóan a következőképpen mutattak:

Tanév	Tanulók száma	Születés helye		Vallásuk					
		Gyergyó-szentmiklós	Székelyföld	Róm. kath.	Gör. kath.	Gör. kel.	Helvét hitv.	Ágost. hitv.	Mózes vall.
1875-76.	17	12	5	17					
1876-77.	32	20	12	32					
1877-78.	45	30	15	44				1	
1878-79.	68	49	19	65	2			1	
1879-80.	62	44	18	57	3			2	
1880-81.	55	40	15	51	2			2	
1881-82.	49	31	18	46	2			1	
1882-83.	45	34	11	43	1			1	
1883-84.	37	30	7	31	2	1	1	1	1
1884-85.	57,	60	16	45	2	1	1	2	1
1885-86.	60	43	17	53	2	1	2	1	1

Tanév	Tanulók száma	Születés helye		Vallásuk					
		Gyergyó-szentmiklós	Székelyföld	Róm. kath.	Gör. kath.	Gör. kel.	Helvét hitv.	Ágost. hitv.	Mózes vall.
1886-87.	51	34	17	42	5		3	1	
1887-88.	52	36	16	44	4		4		
1888-89.	64	39	25	53	6		5		
1889-90.	66	38	28	58	2		5		1
1890-91.	74	38	36	67	4		1		2
1891-92.	77	42	35	63	9		2	1	2
1892-93.	81	55	26	71	2		4	1	3
1893-94.	77	51	26	64	7		3	1	2
1894-95.	75	53	22	64	6		3	2	

Tanév	Tanulók száma	A szülők polgári állása				
		Értelmiség	Önálló őstermelő	Önálló kereskedők iparosok	Magán tisztviselők	Munkások
1875-76.	17	4	11	2		
1876-77.	32	8	16	8		
1877-78.	45	13	16	14	1	1
1878-79.	68	18	26	21		3
1879-80.	62	20	27	13		2
1880-81.	55	19	20	14		2
1881-82.	49	18	22	9		
1882-83.	45	12	22	10		1
1883-84.	37	10	18	8		1
1884-85.	52	11	26	15		

Tanév	Tanulók száma	A szülők polgári állása				
		Értelmiség	Önálló östermeió	Önálló kereskedők iparosok	Magán tisztviselők	Munkások
1885-86.	60	9	27	24		
1886-87.	51	11	22	18		
1887-88.	52	10	24	17		1
1888-89.	64	11	29	22		2
1889-90.	66	17	27	20		2
1890-91.	74	19	28	21		6
1891-92.	77	15	28	27		7
1892-93.	81	8	33	26		14
1893-94.	77	13	34	21	1	8
1894-95.	75	18	26	26		5

A korabeli statisztikák a polgári iskola tanulóinak életútját, továbbtanulási opcióit is érzékeltetik. Az alakulás utáni két évtizedben a beírt és végzett tanulók száma mellett megtudhatjuk azt is, hogy egyesek közülük hol folytatták tanulmányaikat, kaptak-e vagy nem bizonyítványt. A rendelkezésünkre álló statisztikai kép a következő:

Tanfű	Oszály	Bérszám	Kilépett	Meghalt	Vizsgálaton maradt	Bizonyított papot	Felsőbb osztályba léptetett
1875-76.	I.	17				17	15
1876-77.	I.	19	1			18	13
	II.	13				13	12
1877-78.	I.	23	1			22	17
	II.	12	1			11	11
	III.	10				10	10
1878-79.	I.	35	1		2	32	25
	II.	15			1	14	13
	III.	11				11	10
	IV.	7				7	7
1879-80.	I.	28	1		1	26	20
	II.	14			1	12	10
	III.	10	3			7	7
	IV.	10	5			5	5
1880-81.	I.	15	2			13	11
	II.	21	4			16	14
	III.	10	2			8	7
	IV.	9	1			8	7
1881-82.	I.	17	2			15	11
	II.	10	1			9	7
	III.	12	2			10	9
	IV.	10	1			9	9
1882-83.	I.	18	3		10	5	5
	II.	9	3		1	5	5
	III.	7	2			5	4
	IV.	11	3		3	5	5
1883-84.	I.	21	1		1	19	19
	II.	5	1			4	4
	III.	7				4	4
	IV.	4	3			4	4

90

Tanfű	Oszály	A tanulóik közül							
		Polgári iskolában maradt	Gimnáziumba éretlen	Másfelé iskolába	Felsőévföld let	Kereskedő let	Iparos let	Más pályára lépett	
1875-76.	I.	12	1		2				
	II.	10			2				
1876-77.	I.	15			2	2			
	II.	10			2		1		
1877-78.	I.	19	3					1	
	II.	12							
	III.	7	2			1			
1878-79.	I.	19	3			2	4	7	
	II.	7	4				3	1	
	III.	5	3	1					
	IV.	1	4	1		1			
1879-80.	I.	21	1			5	1		
	II.	17				1	1	1	
	III.	7				2		2	
	IV.		4	2		2			
1880-81.	I.	1	1			2	1		
	II.	12		1		5	2		
	III.	7	1			1	2		
	IV.	2	2	1		3			
1881-82.	I.	8	3			4	1	1	
	II.	7	2	1		2			
	III.	7	2			2		1	
	IV.	1	3	1		2		1	
1882-83.	I.	13				2		2	
	II.	3	1			3	1	1	
	III.	3	1			2		1	
	IV.	2	4	2		1		1	
1883-84.	I.	18				2		1	
	II.	5						1	
	III.	3						1	
	IV.	1	2					1	

91

Tanév	Osztály	Beíratott	Kilépett	Meghalt	Vizsgálatlan maradt	Bizonyítványt kapott	Felsőbb osztályba léphetett
1884-85.	I.	24	1		1	23	21
	II.	17	2		1	24	14
	III.	5	2			4	3
	IV.	6				4	2
1885-86.	I.	22	5		1	21	16
	II.	17	4		2	10	9
	III.	13	1			9	9
	IV.	8				7	7
1886-87.	I.	23	2	1		20	19
	II.	11	5	1		5	5
	III.	10	1			9	8
	IV.	7	2			5	5
1887-88.	I.	22	5		1	16	12
	II.	15	3		1	12	10
	III.	6	2			3	3
	IV.	9	2			7	7
1888-89.	I.	34	3		1	30	27
	II.	11	1		1	10	10
	III.	12	1			10	10
	IV.	7				7	5
1889-90.	I.	24	5			19	16
	II.	22	5			17	15
	III.	12	2			10	10
	IV.	8	3			5	4

1890-91.	I.	38	4		1	33	27
	II.	16	3			13	13
	III.	7	2			5	5
	IV.	13	1			12	12
1891-92.	I.	42	4		4 1	34	30
	II.	19	2			17	16
	III.	11	1			9	9
	IV.	5.				5	5

Tanév	Osztály	A tanulók közül						
		Polgári iskolában maradt	Gimnáziumba ment	Másféle iskolába ment	Földművelő lett	Kereskedő lett	Iparos lett	Más pályára lépett
1884-85.	I.	19	3		2			
	II.	13			3 1		1	
	III.	4						
	IV.	1	2	1		1		1
1885-86.	I.	7			5	2	7	1
	II.	8	2	3	2	1	5	1
	III.	5	1		3		3	4
	IV.							
1886-87.	I.	12	3	1		1	5	
	II.	3	1		2	1	6 1	
	III.	6						
	IV.		1	1	2		3	

Tanév	Osztály	A tanulók közül						
		Polgári iskolában maradt	Gimnáziumba ment	Másféle iskolába ment	Földművelő lett	Kereskedő lett	Iparos lett	Más pályára lépett
1887-88.	I.	13			3	2	4	
	II.	11			2	1	2	
	III.	3			1		1	
	IV.	1	2	2	2		2	
1888-89.	I.	18	3	1	6		6	
	II.	10	5		1	1	1	
	III.	4			1			
	IV.		3	1	1	1	1	
1889-90.	I.	15	2		5		2	
	II.	8	6	1	1	2	4	
	III.	9		1	1		1	
	IV.		3	2	2	1		
1890-91.	I.	21	5		5	1	6	
	II.	10	2		2	2	2	
	III.	2	1			1	1	
	IV.	2	5		4			

Tanév	Osztály	A tanulók között						
		Polgári iskolában maradt	Gimnáziumba ment	Másféle iskolába ment	Földművelészet	Kereskedés lett	Ipáros lett	Más pályára lépett
1891-92.	I.	26	3		9		4	
	II.	12	3				2	
	III.	4	5				1	
	IV.		1				1	

Tanév	Osztály	Befelé	Külfelé	Meghalt	Viszsgálta a maradt	Bizonyítványt kapott	Felsőbb osztályba léptették
1892-93.	I.	39	7		31	24	24
	II.	23	3		20	17	17
	III.	13	2		11	11	11
	IV.	6	1		5	5	5
1893-94.	I.	44	8		35	27	27
	II.	13	2	1	11	9	9
	III.	10			10	10	10
	IV.	10			10	8	8
1894-95.	I.	36	4		32	24	24
	II.	23	2		21	15	15
	III.	8		1	7	6	6
	IV.	8			8	7	7

Tanév	Osztály	A tanulók között							
		Polgári iskolában maradt	Gimnáziumba ment	Másféle iskolába ment	Földművelészet	Kereskedés lett	Ipáros lett	Más pályára lépett	
1892-93.	I.	15	5		8		8		
	II.	11	2		5		1		
	III.	8	2		3		4		
	IV.		2		2				
1893-94.	I.	21	2		13	6	2		
	II.	6	2		2	2	1		
	III.	7	1		1	1	1		
	IV.		3	2	2		1	2	
1894-95.	I.	20	2	1	6	1	5	1	
	II.	12	2	2	2	1	3	1	
	III.	5	1		1		1		
	IV.	1	3	1			1		

A polgári fiúiskola fő célja az általános műveltség biztosítása volt. Ennek az elképzelésnek a szellemében készítették el ezen iskolatípus tantervét is, illetve az itt tanítandó tantárgyak osztályonkénti elosztási és tartalmát, melyet a kortársak a XIX. század végén a következőképpen mutattak be:

**Rendes tantárgyak*

1. Hét- és erkölcsstan

Minden hét osztályban, hetenként egy-egy órában.

A tantárgyak osztályok szerinti felosztásának és terjedelmének meghatározása a felkezesi hatóságok jogkörébe tartozik.

A polgári fiúiskola fő célja az általános műveltség biztosítása volt. Ennek az elképzelésnek a szellemében készítették el ezen iskolatípus tantervét is, illetve az itt tanítandó tantárgyak osztályonkénti elosztását és tartalmát, melyet a kortársak a XIX. század végén a következőképpen mutattak be:

„Rendes tantárgyak”

1. Hit- és erkölcstan

Mind a hat osztályban, hetenként egy-egy órán.

A tantárgyak osztályok szerinti felosztásának és terjedelmének meghatározása a felekezeti hatóságok jogköréhez tartozik.

2. Nyelv és irodalom

A. Magyar nyelv és irodalom

Cél:

a. A nyelvtan alapos ismerete és azon jártasság megszerzése, hogy a tanuló oly tárgyakról, melyek tapasztalata és tanulmányai körébe esnek, világosan tudjon szólni és stiláris ügyességgel tudjon írni.

b. Irodalmi művek olvasásán és fejtegetésén alapuló ismerete a magyar irodalom fejlődésének.

I. osztály, hetenként 5 órán.

a. Elbeszélő prózai és költői olvasmányok, különösen a népmese, népmonda, magyar történelmi monda, a klasszikus mithos és néprajz köréből.

Értelmes és kellően hangsúlyozott olvasás, az olvasmányok tartalma, megmagyarázása, ugyancsak az olvasmányok tartalmának szabadon való elbeszélése, könyv nélkül tanult versek szavalása.

b. Nyelvtan: egyszerű mondat és mondatrészek, fő- és mellékmondat megkülönböztetése. Mondattani alapon a teljes alaktan, tekintettel a hangtani módosulásokra. Szóképzés, gyakorlatilag szócsoportok egybeállításával: az előképzők.

c. Hetenként legalább egy írásbeli iskolai vagy házi dolgozat. Ez által főleg a nyelvtan és helyesírás gyakorlását kell szem előtt tartani, a feladat felfogására a gyermeket az iskolában élő szóval gondosan elő kell készíteni.

II. osztály, hetenként 5 órán.

a. Olvasmányok és azoknak feldolgozása mint az I. osztályban.

b. Nyelvtan: összetett szerkezetű mondatok taglalása és szerkesztése, mellé- és alárendelt mondatok viszonya, ismertetése. A szókötés. – Szóképzési szinonimák egybeállítása és magyarázata az olvasmány alapján.

c. Hetenként egy írásbeli iskolai vagy házi dolgozat, mely által a nyelvtan gyakorlásán kívül a feladatot ki kell terjeszteni az olvasmány egyes részleteinek, vagy átköltői elbeszélés tartalmának miután azt az iskolában szabad szóval elmondták – írásban való előadására is.

III. osztály, hetenként 4 órán.

a. Egészlet alkotó történelmi olvasmányok, Szálai László: A tatárjárás Magyarországon 1241–1243-ban. Elbeszélő költemények.

b. A magyar nyelvtan rendszeres áttekintése. A hangsúlyos vers ismertetése.

c. Hetenként egy írásbeli iskolai vagy házi dolgozat, tárgyát az iskolai olvasmánnyal kell kapcsolatban

tartani, feldolgozás módját élő szóval kell előbb próbáltatni.

IV. osztály, hetenként 3 órán.

a. Nagyon epikus olvasmány: Arany Toldija. Az olvasmány tartalmának megértésén kívül a mű szerkezetét s a költői stílus sajátosságát is meg kell világítani.

Prózai olvasmány: leírások, u. m. tárgy- és jelenetrajzok, jellemrajzok, könnyebb életrajzok.

b. A stílus általános törvényei.

A prózai és költői stílus különbségei tüzetesen, tekintettel a közéletben előforduló fontosabb ügyiratokra. A mértékes vers ismertetése.

c. Hetenként egy írásbeli iskolai vagy házi dolgozat, melyben a költői olvasmány tartalmát, vagy kisebb leírásokat, elmélkedéseket, melyekhez az iskolai olvasmány nyújtja az anyagot, kell írásba foglalni.

B. Német nyelv

(vagy vidék szüksége szerint egy más nyelv)

Cél:

✓ Nyelvtani ismereten alapuló megértése a német nyelvnek és abban annyi jártasság szerzése, hogy a tanuló az oktatás köréből vett valamely tárgyról németül helyesen tudjon szólni és írni, különösen, hogy egyszerű magyar szöveget jól tudjon német nyelvre fordítani.

I. osztály, hetenként 1 órán.

(német olvasás és írás)

II. osztály, hetenként 2 órán.

(Egyszerű mondat, mondatrészek megkülönböztetése. A conjugatióból a személyragozás, a segédigék és gyenge ragozású igék főbb alakjainak megkülönböztetése idő- és módjelzők alapján. A declinatio. Szótanulás.)

III. osztály, hetenként 3 órán.

a. Olvasmány alapján, egyszerű és bővített mondatok, a mondatrészeknek, a fő- és mellékmondatoknak gyakorlati megkülönböztetése. Ugyancsak ezzel kapcsolatban a név- és igeragozás, szóképzés elemei oly mértékben, amennyi egyes mondatok alkotására szükséges. Szótanulás és olvasmánnyal kapcsolatban. Szóbeli fordítás magyarról németre, kisebb költői darabok megtanulása könyv nélkül.

b. Az ezen úton szerzett nyelvtani ismereteknek utólagosan nyelvtani rendbe szedése és elméletileg is megtanulása.

IV. osztály, hetenként 3 órán.

a. Az összetett szerkezetű mondatok taglalása és alkotása, az ezek alkotásához szükséges nyelvtani alakok és szabályok ismertetésével. A mondattan elemeinek és a szóképzéstannak kiegészítése. Szótanulás etimologikus csoportokban. Fordítás és könyv nélküli tanulása, mint a III. osztályban.

b. A szerzett nyelvtani ismeretek rendbe szedése és végül a német nyelvtan rendszeres áttekintése.

3. Mennyiségtan

A. Szám- és mértan

Cél: Biztosság és ügyesség a számolási műveletek végrehajtásában, jártasság a polgári életben előforduló mindenféle körülményekhez alkalmazott szám- és mértani feladványok megfejtésében.

A geometriai fogalmak és alapigazságok megértése, módszeresen vezetett szemlélet és rajz útján.

I. osztály, hetenként 5 órán.

a. Számtan: A tizedes számrendszer. A négy számolási művelet egész számokkal és tizedes törtekkel. A tört mint hányados és viszony, közönséges törtekkel való számolás. A hazai mértékek ismertetése, időszámítás.

b. Mértan. Planimetriai elemek. (Pontok, vonalak és szögek fekvései és mérési viszonyai. A legfontosabb síkidomok tulajdonságai és alakításai, u. m. három-, négy- és sokszög, különösen a szabályos és a kör. Az idomok összeillősége, szimmetriája, hasonlósága és a terület meghatározása. A kerülék és néhány görbe vonal.)

II. osztály, hetenként 5 órán.

a. Számtan: Számadási rövidítések, számtani műveletek korlátolt pontossággal. Az arányosság fogalmának fejtegetése.

Egyszerű hármasszabály, az olasz számolásmód, mértani viszonyok és arányok elemei. Százalék.

b. Mértan. Stereometriai elemek. (A sík, az egyenesek és síkok abszolút és relatív fekvése, lapszög és szöglet. A legfontosabb testek tulajdonságai és hálózata, u. m. hasáb, gúla, szabályos testek, henger, kúp, gömb. A testek összeillősége, szimmetriája, hasonlósága, felszínének és térfogatának meghatározása. Test-minták készítése.)

III. osztály, hetenként 4 órán

a. Számtan. Összetett hármasszabály. Kamatszámolás. Határidőszámolás. Láncszabály. Az arányos osztás. Elegyítési feladatok.

b. Mértan. Constructiv planimetria:

1. Egyszerű vonalú idomok. Az összeillőség, szimmetria, hasonlólag és terület meghatározás kibővítése s az idevágó fontosabb constructiv feladatok.

2. Görbe vonalú idomok. A körtan kibővítése s az idevágó constructiv feladatok.

A geometria alkalmazása a rajzolásnál és mérésnél.

IV. osztály, hetenként 4 órán.

a. Számtan. A hazai, valamint a legfontosabb külföldi pénzrendszerek ismertetése átszámításokkal.

Árfolyamszámítás. Lerovás és váltópénzszámítás.

Váltókémlés. – Az ellentett szám, a hat első alapművelet betűkkel. Első fokú egyenletek egy ismeretlennel.

b. Mértan. A tér felmérése kiszámítása. A térfogat felmérése és köbtartalma kiszámítása, alkalmazva ezt a töltések, földkiadások, épületek falai köbtartalmainak kiszámítására.

c. A könyvvitel előkészítése.

Az ipari tanműhelyekben elkészített és eladó tárgyakról szóló számlák és nyugták kiállítása, a költségvetések elkészítése és másolása, az anyagról vezetett számadás: folyó leltár, egyszerű napló vezetése egész éven át.

B. Könyvvitel.

4. Természettudományi tárgyak

A. Természetrajz

Cél: Az ásványok, növény és állatvilág fontosabb csoportjainak szemlélésén és összehasonlításán alapuló ismerete, kapcsolatban a növényi és állati szervezet működésének ismeretével.

I. osztály, hetenként 3 órán.

a. A téli hónapokban az ásványtanból egyes osztályok alapjellemeivel bíró, a mezei gazdasági, különösen az ipari ismeretek alapjául szolgáló ásványok példányain szemléltetendők azok ismertető jegyei, tálalási helyük és hasznuk.

b. Tavaszi és nyári hónapokban egyes seregeket jellemző, azonban a mezei gazdaságban és az iparban használatni szokott növénypéldányokon kerestetendők fel a növények ismertetőjegyei, növényi helyük és hasznuk.

II. osztály, hetenként 3 órán.

Egész éven át az állatok főbb osztályaiból, az alapjellemmel bíró, egyszersmind a mezei gazdaságban és az iparban használatni szokott állatpéldányokon tanítandók és állatok ismertető jegyei, tartózkodási helyük, találkozási és szaporodási módjuk, sajátágaik, általános és különös hasznuk, az állati rendszer főbb alapvonalai áttekintésével, és az állatoknak analitikai úton való meghatározásával.

Az állatcsoportok szervezete és életfolyama rövid vonásokban mindig alkalmmilag ismertetendő.

III. osztály, hetenként 3 órán.

a. Téli hónapokban az ásványtani ismeret kibővítendő a közettannal s a geológia alapvonaláival.

b. Tavaszi és nyári hónapokban, a növénytani ismeret a növények meghatározása útján kibővítendő s minden alkalommal ismertetendő a növények szervezete és életfolyamata.

c. Röviden egybe kell vettetni a föld terményeinek kapcsolatban állását egymással s így egybefoglalni földünk természetrajzát.

B. Természet- és vegytan

Cél: A természeti tünemények törvényeinek kísérleti útján való ismeretének vezetése, tekintettel a kozmikus tüneményekre.

Az elemek és azon vegyületeknek ismerete, melyek a mezei gazdaságban és az iparban fontossággal bírnak.

a. Természettan

IV. osztály, hetenként 3 órán.

A testek általános tulajdonságai. A testek mozgása. Az erő és azok súlyegyene. A munka. A gépek.

b. Vegytan.

5. Történelmi tárgyak

A. Földrajz és statisztika

Cél: A föld természeti és állami viszonyainak ismerete, különös tekintettel hazánkra.

I. osztály, hetenként 2 órán.

A magyar-osztrák monarchia földrajza, különösen Magyarország földrajza, az osztrák tartományoknak csak általános áttekintése, kiválólág az első természeti viszonyai. (Az országok természeti viszonyainak ismertetéséhez fűződnek a topográfiai főbb adatok, városok és vidékek néprajza, a lakosok főbb foglalkozásának ismertetésével, nemkülönben a föld és kőzet több nemeinek, a jellemző növények és állatoknak lehetőleg szemlélet útján való ismertetése, szem előtt tartva a természetrajz tanításával való kapcsolatot.)

II. osztály, hetenként 2 órán.

Európa bővebb és Ázsia összébb vont ismertetése oly módon, mint az első osztályban, kapcsolatban a statisztikával.

III. osztály, hetenként 2 órán.

Amerika bővebb, Afrika és Ausztrália összefoglalt ismeretterjesztése az előbbi osztályokban megállapított módon, tekintettel a felfedezések történelmének főbb mozzanataira, kapcsolatban a statisztikával.

IV. osztály, hetenként 2 órán.

a. A három első osztályban tanult földrajzi ismeretek együvé foglalása és az egész áttekintése.

b. A matematikai és fizikai földrajz elemei s földabroszok készítése.

B. Történelem

Cél:

a. Hazánk művelődési történelme, a társadalmi viszonyok és a törvényhozás ismertetésével.

b. Európa és Amerika történelme azon korszakainak ismerete, melyekből a művelt népek jelen állása megérthető.

III. osztály, hetenként 2 órán

A magyarok történelme oly rövid áttekintésben, hogy egy év alatt azon egészen átlehessen menni, Magyarország politikai földrajzának oly módon való áttekintése, hogy az ország különböző korszakokban való állapotát a tanuló a történelemmel kapcsolatban megismerje.

IV. osztály, hetenként 3 órán

Európa történelme, Amerika fölfedezéséig. Kiemelendő a tanítás folyamán: A keleti népek művelődési viszonyainak rövid ismertetése után, a görögök és rómaiak történelme főbb vonásaiban. A kereszténység eredete és terjedése. A népek nagy vándorlása és annak folytán alakult államok. Az iszlám eredete és terjedése. A pápaság uralma és a keresztes hadak. A középkori viszonyok bomlása. Az ide tartozó földabroszok használásával és a szükséges földrajzi felvilágosításokkal.

C. Alkotmánytan és némi jogi ismeretek

6. *Gyakorlati tantárgyak. Mezei gazdaság vagy ipartan*

7. Művészeti tárgyak

A. Szépirodalom

I. II. III. osztály, hetenként 1-1 órán.

Ütem szerint tanulják az úgynevezett angol szépirodalmat s alkalmazzák ezt a könyvvitelnél.

B. Rajzolás

Cél: A szabadkézi rajzolás gyakorlása mellett a szerkesztő síkmértan és vetülettan alapfeladványainak ismeretét s ezeknek mindkét irányban alkalmazását.

I. osztály

a. Szabadkézi rajz, hetenként 3 órán.

Előkészítés a rajzolásra. Egyenes vonalak, görbe vonalak s ezekből összetett egyszerű díszítmények.

Síkmértani idomok. – Egyszerű mértani testek, sodrony és teljes lapú mintákról árnyékolással is.

Az előhaladás mérve szerint a mintázás kezdete.

b. Mértani rajz, hetenként 2 órán.

Szerkesztő síkmértan elemei (eszközökkel).

II. osztály

Szabadkézi rajz, hetenként 2 órán.

Fali táblára előrajzolt ábrákról, fali nagy képekről, ékítmények elemei.

Fokozatos előhaladás a mintázásban.

b. Mértani rajz, hetenként 3 órán.

Vetülettan elemei: pont, vonal síktérbeli helyzetének meghatározása, egymáshoz való viszonya.

III. osztály

a. Szabadkézi rajz, hetenként 2 órán.

Görög, később középkori és keleti stílusú ékítmények rajzolása és színezése lapmintákról. Összetettebb ékítmények féldomború mintákból.

Mintázás.

b. Mértani rajz, hetenként 2 órán.

A vetülettan ismétlése és folytatása, síkok által határolt s görbe felületű rendes mértani testek ábrázolása. Árnyék-szerkesztés. A látkép szerkesztése.

IV. osztály

Szabadkézi rajz, hetenként 3 órán.

Ékítmények domborművekből, virág és emberi fej s testrészek rajzolása domború mintákról. A renaissance-styl alapvonalai.

Mintázás.

b. Mértani rajz, hetenként 2 órán.

Lépték szerint rajzolás. A mértani rajz alkalmazása az építészeti szerkesztés különösen azon ágaira, melyek a műasztalosságban, lakatosságban vagy az agyagiparban e tekintetben előfordulnak (oly helyen, hol polgári iskola mellett műasztalosság tanítására áll fenn az ipartanműhely, az azon iparban gyakorolt tanoncok csak a műasztalosságra tartozókra, műasztalos vagy az agyagiparos tanulók pedig csak azon mesterségre tartozókban, általában mindig a kéz alatti iparáz rajzára alkalmazva taníttatnak.)

A polgári iskola oly növendékei, kik nem járnak az ipartan-műhelybe, az építészeti szerkesztésben gyakoroltatnak.

C. Éneklés

Ha a polgári iskola I. osztályába lépett tanulók az elemi iskola négy alsó osztályában a Bartalus-féle „Éneklő ABC” szerint kiszabott négy évfolyamot jól megtanulták úgy a polgári iskola I. és II. osztályaiban folytatni kell a nevezett vezérkönyv V. és VI. évfolyamát.

Ez évfolyamokkal az ének a tisztán népies alapon bevégeztetvén, azaz: egy minta hangnem (a - c) eléneklésében a tanítványok kellő jártasságot szerezvén, következik a többi hangnemek ismertetése, melyeket a Bartalus-féle „Énektanító vezérkönyvben” sorrendben fel lehet találni.

I. és II. osztály együtt, hetenként 1 órán.

Létrák. Gyakorlatok különböző alaphangból.
Choralok és népdalok.

A könnyebb hangnemekből négy kemény és ezzel kapcsolatos négy lágy kargyakorlatok magyar népdalokból.

III. és IV. osztály együtt, hetenként 1 órán.

A következő nyolc kemény és nyolc lágy hangnem, továbbá kisebb beosztású művészibb hangjegyek és díszítmények használata. Kargyakorlatok magyar népdalokból.

Test- és fegyvergyakorlat

A polgári iskola növendékei és test- és fegyvergyakorlatok tanulása két csoportra osztandók. – Az első csoportba sorozandók az I. II. III. osztály, a második csoportba a IV. V. és VI. osztály növendékei.

Tanulnak minden csoportban hetenként 1-1 órán.

I. II. (és III.) osztály együtt, hetenként 1 órán.

A rendgyakorlatokban a sorok mozgásának többféleségét kifejtik, a menetelés, futás nehezebb nemei mellett gyakorolják a sorfordulatokat, sorkanyarodásokat és a sorok mozdulatának, összeállításának és kifejtésének különféle nemeit, stb.

III. és IV. osztály együtt, hetenként 1 órán.

A fennebbieken kívül gyakoroltatnak s tisztán katonai test- és fegyvergyakorlatban.

Rendkívüli tantárgy

Latin nyelv

Cél:

a. A tanulót a latin nyelvtan alapos ismeretére vezetni és a kiszemelt klasszikus írók megértésére és szabatos fordítására képesíteni, valamint arra is, hogy ismerete köréből vett magyar szöveget helyesen tudjon latinra fordítani.

b. A római nép életének és világnézetének ismertetése, amennyiben tárgyalt irodalmi művek olvasásából meríthető.

I. osztály, hetenként 6 órán.

Megfelelő és tárgyi tekintetben is érdeklő olvasmányokkal kapcsolatban a név- és igeragozás fontosabb alakjainak begyakorlása. Az olvasmányokban előforduló szókincs elsajátítása szóbeli fordítás, gyakorlatokkal. Hetenként egy órán írásbeli dolgozat.

II. osztály, hetenként 6 órán.

Megfelelő olvasmányok alapján a fő- és mellékmondat megkülönböztetése kötőszók szerint. Az alaktan befejezése, főleg: genus szabályok, teljes conjugatio, a szóképzés elemei. A szókincs megfelelő bővítése az olvasmány alapján és szóképzési csoportok összeállításával. Hetenként mint az I. osztályban, egy órán írásbeli dolgozat.

III. osztály, hetenként 6 órán.

Összefüggőbb történeti olvasmány alapján az infinitivusi és participialis mondat szerkezet gyakorlati ismertetése. A szóképzéstan kiegészítése. A mondat-
tanból az egyszerű mondat rendszeres tárgyalása. Szótanulás, kapcsolatban az olvasmánnyal és etimologikus csoportokban. Hetenként 1 óra írásbeli dolgozat a szintaktikai szabályok és a tanult szók begyakorlására.

IV. osztály, hetenként 7 órán

Összefüggő történeti olvasmány alapján az összetettebb mondat szerkezet, az oratio, obliqua, a latin periódus gyakorlati ismertetése. A mondat-
tanból a függő mondatoknak s a mód- és időtannak rendszeres ismertetése. Szótanulás írásbeli dolgozat, mint a III. osztályban.

Nem nehéz felismernünk: a korabeli tananyag nemcsak a kor színvonalának megfelelő általános műveltséget biztosított, hanem egyben a közéletben való részvételt is elősegítette a polgári fiúiskolát elvégzők számára.

A korabeli tanterv elsajátítása főleg az iskola tanárainak a felkészültségétől függött.

Az évek során a tantestület kiváló tanáregyéniségekkel bővült. Közéjük tartozott Lukács Vilmos római katolikus segédlelkész, aki a hit- és erkölcs tanította, illetve Nyers Károly, okleveles középiskolai tanár, aki latin nyelvet és földrajzot tanított. A tanárok

között számon tartották Farkas Imrét, polgári iskolai rajztanárt, aki szabadkézi és mértani rajzot oktatott. A századforduló legkiemelkedőbb egyénisége Kálmán István tudományegyetemet végzett tanár volt, aki a természettudományokat, a német nyelvet és a történelmet tanította, de ő volt az iskola igazgatója is a XIX. század utolsó éveiben, illetve a XX. század első esztendeiben. A Gyergyó című hetilap szerkesztését is felvállalta.

A polgári fiúiskola tanárainak a felkészültségét jelzi, a tantestületnek a különböző kiállításokon való részvétele. Többek között jelen voltak 1878 szeptemberében a Csíkszeredában szervezett „Tanszer-, háziipari és gazdasági kiállításon”, vagy az 1883 októberében Gyergyószentmiklóson rendezett „Gazdasági-, állat-, termény- és háziipar kiállításon”. Az 1894 augusztusi debreceni tanszerkiállításon az iskola a rajzokért ezüst oklevelet, míg Kuncz Kornél igazgató térfogat szemléltető eszközökért bronz oklevelet kapott.

A tanulmányi eredményeket a tanfelügyelői ellenőrzések is igazolták. 1908. május 3-án a Gyergyó című lapban arról olvashatunk, hogy „A helybeli polgári fiúiskolát folyó év 1-én és 2-án Kilyéni Endre, a közoktatási minisztertől kiküldött szakfelügyelő látogatta meg. Ez alkalommal észlelt tapasztalatai a legnagyobb megelégedését eredményezték. A tanulók tanulmányi előmenetelét, a tanári karnak szaktudással és lelkiismerettel hivatásában biztosítva látta.”

Az oktató-nevelő munkában a tanulmányi kirándulásoknak is jelentős szerepük volt „Tanügyünk rohamos fejlődése – olvashatjuk a korabeli sajtóban – mely közvetlen tapasztalatra, szemléletre fekteti az utóbbi időben a fősúlyt, hozta létre a tanulmányi kirándulásokat.” A kor emberei tehát felismerték, hogy az ilyen kirándulások tulajdonképpen a nevelés és az oktatás részét alkotják. Az első ilyen jellegű útra kelésre 1906-ban került sor. A következő esztendőben Udvarhely, Segesvár és Brassó városokat látogatták meg a polgári fiúiskola tanulói. Ez alkalommal az iskola diákjai szeptember 27-én hajnali 3 órakor hagyták el Gyergyószentmiklóst és gyalogtúra révén értek el Székelyudvarhelyre. Itt megtekintették a Székelytámadt romjain épült reál, valamint az agyag és kőfaragászati iskolát. Udvarhelyről vonattal Segesvárra utaztak, ahol megtekintették az állami iskolát, a megyeház dísztermét, a fehéregyházi emlékművet, Petőfi Sándor szobrát, valamint a szövet, posztó és bőrgyárakat. Következő állomásuk Brassó volt, ahol megtekintették a városházát, Honterus nyomdáját és a Fekete templomot, majd megmászták a Várhegyet, a Fellegvárat és a Czenk tetőt. Ugyanakkor meglátogatták a petróleumfinomító üzemet illetve a gáz és a vasgyárat. Brassóból vonattal Tusnádfürdőre, majd Madéfalvára utaztak. Innen ismét gyalog tértek vissza Szentmiklóásra.

A tanulók által bemutatott kultúrműsorokkal is kitűnt a polgári fiúiskola. Így például 1908. április 2-án

az iskola az országos gyerekvédő szövetség javára gyermekelőadást szervezett, melynek 123 koronás és 22 filléres jövedelme felért egy színházi előadás nyereségével.

Az iskola tanárai a felnőtt oktatást is feladatuknak tekintették. Ők azok, akik Gyergyószentmiklóson kidolgozták a mai népi egyetem elődjének tekinthető helyi népi líceum alapgondolatait, melyek szerintük a következők voltak:

1. egy szervezett társaság létezése,
2. egy megfelelő helyiség,
3. tanszerek, szemléltető eszközök beszerzése,
4. megfelelő tantestület létrehozása,
5. a működő tanerők szakcsoportjának a megállapítása,
6. az előadások pontos megtartása,
7. az alapszabályzat megszerkesztése,
8. tudománykedvelő közösség kialakítása.

A tanári kar a tanulók szórakoztatását is feladatának tekintette. Így történt ez 1902 májusában is, amikor Gyergyószentmiklós lakossága megismerkedett a mozgó film kezdeteivel. Ekkor a Gyergyó című lap közleménye szerint „Valami hollandus vállalkozó a héten volt községünkben, ki mozgó fényképek bemutatásával két ízben is telt házat csinált magának. Kifogyván az új műsorból a péntek délutánt a helyi tanuló ifjúságnak szánta. Mélyen leszállított árak mellett ajánlkozott előadásra a három tanintézet igazgatóinál. De a 10 és 5 krajcáros helyárák dacára is alig

egy pár jelentkezett, hogy elhozza a pénzt. A nagy többség szomorúan hallgatott... mert a mostani időben igen soknál nagy helyen áll az a 10 krajcár is. A polgári iskolában például 90% nem tudott pénzt hozni. Az utolsó pillanatban aztán tudomásukra esett, hogy így is jöhetnek, a tantestület 3 tagja kiteszi helyettük a piculákat. Volt is öröm e felett. Így történt valószínűleg a másik két tanintézetben is, mert a nagyterem szűknek bizonyult a publikum befogadására. A hatalmas gyereksereg jóízű nevetésének, falrengető tapsviharának tanúja lenni, mikkel az egyes képek bemutatását kísérték ritka élvezetet nyújtott, nemcsak a jelenlevő pár szülőnek, hanem a felügyeletet gyakorló tanító uraknak is.”

Úgy érezzük ezek a sorok hűen érzékeltetik a tanár és a diák közötti kapcsolatot. A tanulók szórakozását az iskolai bálók is elősegítették, melyeknek időpontját a tanuló ifjúság összejövetelein határozták meg. „A tanuló ifjúság 29-én tartott gyűlésén – olvashatjuk többek között 1904. július 31-én a Gyergyó című lapban – elhatározta, hogy nyáron is mint mindig megtartja a szokásos ifjúsági bált.”

A korabeli tanári, tanítói kar az ifjúság nevelésére is igen nagy gondot fordított. Imets János tanár például a szülő–tanítói közötti kapcsolatot véli meghatározónak. „A szülőkkel való találkozásra – írja – alkalmat nyújt a gyermek esetleges és nem ragályos betegsége, mely alkalomkor, ha ideje engedi növendekét látogassa meg s a felgyógyulásra nézve tapasztal

talati tanácsokat osztogasson. Ha ideje nem engedné, hogy látogatást tegyen, legalább részvétellel tudakozódjék tanítványa felől. Ez által a tanító két szívet nyer meg magának: a gyermekét és a szülőét.” Ugyanakkor a tanító viselkedésében kiegyensúlyozottságot követelt: „Igen nyomós ok nélkül ne büntessen s ha büntet is, ne legyen ez rossz kedvének vagy pillanatnyi felhevülésének kifolyása, mert igazságtalanul cselekednék, ha valami családi kellemetlensége, vagy éppen a szülőkre való ellenszenve miatti bosszúját a gyermekén töltené ki. Pusztán feladásra ne büntessen senkit, sőt egyáltalán ilyeneket ne engedjen meg: a büntetés nemeivel fokenként haladjon. A fiatal, türelmetlen, heves tanító a büntetést halassa a tanóra utáni időre, mert addig haragja lecsillapul és higgadtan fog eljárni.”

1920-as esztendei impériumváltástól kezdődően a polgári fiúiskola román tannyelvű állami iskolává vált. 1940-1944 között ismét magyar tannyelvű oktatási egységként működött. 1945-től kezdődően itt volt a tanonciskola székhelye is. Általában az iskola I-IV osztályos oktatási egységként volt ismert. A Vas-keres iskola épületét 1968 augusztusától kezdődően katonai kaszárnyává alakították. Az épületet 1980 tavaszán szabadították fel katonai-laktanyai rendeltetésétől. Már az 1980-1981-es tanévben 12 tantermes általános iskolaként volt ismert, ahol főleg I-IV osztályos tanulókat oktattak és az úgynevezett 6. számú iskolához tartozott.

1990-től kezdődően az épületet közösen használta az 5-ös számú magyar általános iskola, illetve a 6-os számú román tannyelvű általános iskola. A magyar általános iskolának a középiskolával való egyesülése után, a román szinten is megtörtént az I–VIII osztályoknak a középiskolai osztályokkal való egyesítése, így a román, illetve a magyar líceum tanítói felváltva délelőtti – délutáni programban tanítottak ebben az épületben. A magyar osztályok a Salamon Ernő, míg a román tannyelvűek a Sfântu Nicolae líceum keretében folytatták tevékenységüket. A nemzeti ellentétek mesterséges kiéleződése miatt nem lehetett az osztálytermekben rendet tartani főleg pedig a bútorzatot megfelelőképpen megóvni a rombolástól. Mindez oda vezetett, hogy a két iskola vezetősége megegyezett az iskola épületek megosztásában. Sajnos a megosztások alkalmával a magyar tanítók és tanárok véleményét nem kérték ki, de a románokét igen. A tárgyalásokon magyar részről csak az iskola vezetősége vett részt, román részről pedig a tanári, tanítói kar, a szülők és a tanulók. Ilyen körülmények között csak előnytelen megegyezés születhetett magyar szempontból. A Salamon Ernő líceum az új szárnyért és a főépülettel való közösködés mellett, megkapta a Vaskertes iskola épületét, melyről a tanítók és tanárok csupán az 1992-es évi őszi tanévkezdéskor értesültek. Az iskolaépület helyzete azonban kiábrándító volt. A pedagógusok önfeláldozó munkájának köszönhetően a tanulók mégis elfogadható

körülmények között tanulhattak. A Salamon Ernő középiskola vezetősége azonban csak a minimális javításokat hajtotta végre a tantermek nyári felújítási, meszelési munkálatainál, így az épület elhanyagolttá vált. Az iskola vezetősége nem tartotta be az 1990-es évi egyesüléskor kötött „Protokollum”-ot sem: nem biztosította az I–VIII osztályokban tanító pedagógusok autonómiáját sem. Ezeknek nagy része, mivel tanárképző főiskolán végezte tanulmányait, csak az V–VIII osztályokban taníthatott. Óráik egy részét odaadták az egyetemeken végzett oktatóknak, így ezek katedrája is veszélybe került, annak ellenére, hogy 20-30 éves régiséggel rendelkeztek. Ilyen körülmények között a Vaskertes iskola épületében tanító tanárok egy része valóságos mozgalmat indított a magyar középiskola külön válásáért, vagyis az 1990-es évek kezdeti helyzetének a visszaállításáért.

Az iskola épületének a feljavításáért folytatott küzdelem

Mivel ennek az iskolának tanára voltam, képviselővé választásom után többször próbálkoztam támogatásokat szerezni a Vaskertes iskola épületének a feljavítására. A reális támogatás azonban lehetetlen volt: az épület jogilag a Salamon Ernő középiskolához tartozott, az akkori vezetőség részéről pedig hiányzott az akarat a feljavításra vonatkozóan. A manzárdosítás gondolata ekkor született meg bennem. 1998 után az Csíkszeredai Állami Erdészeti Igazgatóságától támogatást kértem a félemelethez szükséges faanyag biztosítása érdekében. Az akkori számítások szerint 275 köbméter fa elég lett volna a manzárdosítás megvalósítására, de az Állami Erdészeti Igazgatóság részéről is volt akarat és lehetőség az említett mennyiségű faanyaggal való támogatásra. Az iskola akkori igazgatója, Szilágyi Ferenc azonban tévedésből 175 köbméter fát kért. Kértem a kérés újraírását, időközben azonban leváltották Orbán Albert vezérigazgatót, így az állami erdészeti igazgatóság részéről a támogatás lehetetlenné vált.

2000-ben a közbirtokosságok létrehozásával ismét lehetővé vált a félemelethez szükséges faanyag beszerzése. Kérésemre a közgyűlés 2003. március 9-én megszavazta a faanyaggal való támogatást.

JEGYZÉKENYK

készítte a központosítási bizottság meggypökölön március 9-én
1863-ban tekintettel arra, hogy a február 23-án gyűlésen nem volt
statisztikus a személyzet 50%-os csökkentési arány miatt -

A Kolozsvár központosítási bizottságát az alábbiak tagjait
hogy a mai gyűlésen választották meg a központosítási bizottság
tagjai személyzetét valamint az alábbiakat módosították.

Központosítási bizottság és funkciók szerinti megnevezésük

1. Kolozsvár főgondnok elnök
2. Kende Lajos utelnök
3. Farkas József igazgató

Központosítási bizottság

Agostony Sándor; Ágostony János; Benczák János; Benczák József;
Benczák József; Benczák József; Cs. Gál József; Fekete József;
Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János;
Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János;
Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János;

Központosítási bizottság

Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János;
Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János;
Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János;
Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János; Károlyi János;

Az alábbiak szerint a központosítási bizottság tagjait
az alábbiak szerint a központosítási bizottság tagjait
az alábbiak szerint a központosítási bizottság tagjait

A központosítási bizottság tagjait a központosítási bizottság tagjait
az alábbiak szerint a központosítási bizottság tagjait
az alábbiak szerint a központosítási bizottság tagjait

A Salamon Ernő középiskolának az I-VIII osztályokért felelős aligazgatója, aki nevetségesnek találta elképzelésem, egy olyan szilárdságtani mérnök szakembert hívott meg, aki az épület alapját gyengének találta a manzárd felhúzására. A méréseket valószínűleg a Szilágyi vendéglőben végezték és nem a helyszínen, hanem a poharakban – mondta ezekről a munkálatokról Málnási Csaba építész technikus. Ő volt az, aki miután bemutatta az épület kőalapzatát, meggyőzött arról, hogy ne higgyek Rigó László szakértelmében. Az illető aligazgató úr azonban a közgyűlési szavazás után képes volt kérni a 300 köbméter fa árát a közbirtokossági elnöktől.

Az első „szilárdságtani expertíza” után általánossá vált a vélemény a manzárdosítás lehetetlenségével kapcsolatban. Hiába magyaráztam a városvezetőknek és az iskolaigazgatóknak az épület megtartó erejét, elképzelésemet nevetségesnek találták. Sőt, ilyen szakértői vélemény után a közbirtokosság vezetősége sem tartotta magára nézve kötelezőnek a 300 köbméter rönkfa biztosítását az épületnek fél emelettel való növelésére. Ezért a 2007. március 4-i közbirtokossági közgyűlésen ismét szóvá tettem az említett faanyagot. Hozzászólásom a jegyzőkönyvben a következőképpen tükröződik:

kér támogatást, hogy űket is elvethesse kivétel nélkül az ország
 Levegőtartára - a tagság jórészt 11 millió lej.

f.) H. Sportiskola M. J. Sportiskola 10 millió lej támogatást kér
 az eredetileg egyel bírva egyre a tevékenységüket
 Levegőtartára - a tagság jórészt

g.) Kelesei Árpád Kamarai kórus részre 10 millió lej
 támogatást.
 Levegőtartára - a tagság jórészt

h.) H. Bárcsi Károlyak egyesületének részre 10 millió lej támogatást
 10 millió forint, hogy támogatása a Feljaimosok Hivatal,
 kére is a szovjet elnöksége, hogy a tagság jórészt
 támogatja a támogatást.

i.) Sz. Sportiskola 10 millió lej támogatást a tervezési
 munkájához. Titok beállítások. Egyesület, egyesület
 kér a támogatást, hogy támogatása a Sz. kórus munkájához
 lesz véglegesítésükkel képezett bármilyen egyenlő és egyenlő
 levet.

Levegőtartára: a tagság egyrészt 10 millió lej támogatással

j.) Egyesület számára a költségvetésbe 10 millió lej a rész
 egy rész felállítására

Levegőtartára - a tagság jórészt a támogatást.

M. Gárdai Kórus képezte megállás, hogy 2005-ben a Sz. kórus
 Iskola részre a tagság jórészt, egyrészt jórészt, hogy
 jórészt hozzá. Készen támogatás az a képzés, megpróbál
 minisztertanács miniszter is egyrészt is képzés, tehát.

Titok megállás fel. Gárdai K. képezte elmondása szerint
 a projekt eleinte, a közgyűlés jórészt a támogatást
 a Sz. kórusra általános munkának is számít.

Megváltozott a helyzet akkor, amikor a Salamon Ernő középiskolán belül az I-VIII. osztályokért felelő aligazgatónak Csata Emesét nevezték ki. Az új aligazgatónő hivatalba való helyezése után mindent elkövetett elképzelésem megvalósításáért. Segítségére igen nagy szükségem volt, mivel a tanügyminisztérium beruházási osztályánál egy tanulmányt kértek tőlem a manzárdosítás megvalósítására, illetve ennek a munkálatnak értékére vonatkozóan. Az aligazgatónő ezt a tanulmányt igen rövid idő alatt végeztette el az Exbeton céggel.

LICEUL TEORETIC
SALAMON
ERNŐ GIMNÁZIUM

535500 Gheorgheni
Str. Lacu Roșu, nr.3-5, jud.Harghita-RO
Tel/fax: 004-0266-364757
E-mail: salamonerno@yahoo.com
www.salamon.ro

Nr. 429/26.09.2005.

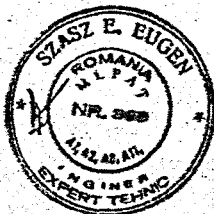
Dosarul lucrărilor de renovare și extindere la
Școala Generală „Vaskertes”,
aparținând Liceului Teoretic „Salamon Ernő”

Gheorgheni 2005

Ezt a tanulmányt tettem le Kötő József akkori államtitkárral való hosszas egyeztetés után mind a tanügyminisztériumba, mind pedig a megyei tanfelügyelőségénél, Bondor István főtanfelügyelőnél, aki már a kezdeti időszakban jónak találta elképzelésem és támogatásáról biztosított. Ezzel párhuzamosan a tanfelügyelőség javaslatára egy újabb szilárdságtani expertizát végeztünk el Szász Jenő marosvásárhelyi építészmérnökkel. A kiváló szilárdságtani szakember lebontotta a vakolatot sok helyről és rájött arra, hogy nem az alappal, illetve az épület megtartó erejével van baj, hanem azzal, hogy több évtizede nem végeztek megfelelő épület-karbantartási munkálatokat a Vas-kertes iskola külső és belső falain. A korhadt réteg lekaparása után erős kőfal bizonyította az épületnek egy manzárdot megtartó erejét. A szilárdságtani szakember a falak mentén mély furásokat végzett a talajban egészen az alap aljáig, hogy meggyőződhessen a falaknak és az alapnak még egy emeletet megtartó erejéről. A következőkben ebből a szilárdságtani szakértői véleményből mutatunk be képeket, azért, hogy az olvasó meggyőződhessen az épületnek a feljavítás előtti állapotáról. A marosvásárhelyi mérnök által végzett szilárdságtani véleményezés jelzi azok rosszindulatát, akik mindent elkövettek ezen munkálatok megakadályozásáért:

EX. 1.

EXPERT ATESTAT
 DE MLPIL cu nr. 369 / 1993
 A.F.SZASZ EUGEN INVESTIRENT
 F26-158-1996 C.U.L2525007
 BARDESTI NR.92 JU.D. MURES
 TELEFON : 0265-314868

RAPORT DE EXPERTIZA TEHNICA
 NR. 1623 / E din data de 30 JUNIE 2005
 la cerinta a calitatii A1, A2, A3, A11, A1 pentru rezistenta
 si stabilitate la :

OBIECTIVUL : SCOLA GENERALA
„VASKERTES” S+P; A_d = 1169,47 m²

AMPLASAMENT : localitatea : GHEORGHENI str. KOSSUTH LAJOS
 nr. 2 jud. HARGHITA

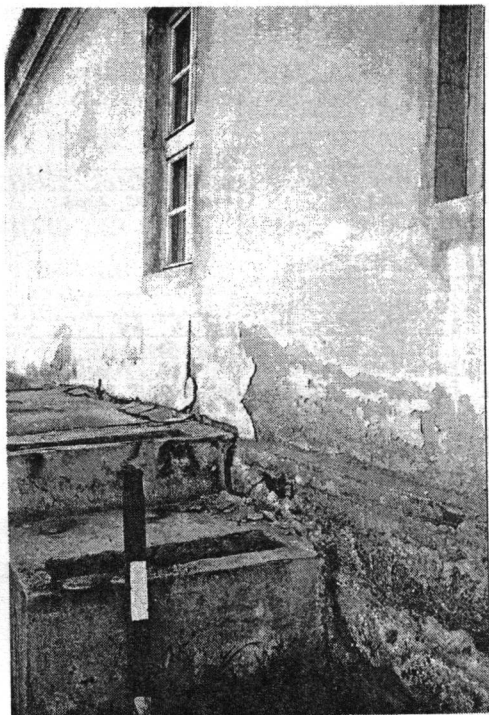
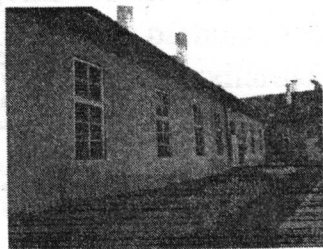
PROPRIETAR : PRIMARIA MUN. GHEORGHENI
 INVESTITOR : SCOLA GENERALA „VASKERTES” - GHEORGHENI

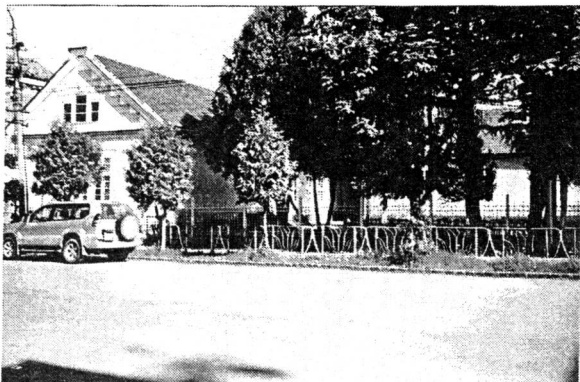
1. DATE DE IDENTIFICARE

- Nr. C.F. 1298/c/n Top. Nr. 980/2
 - Elaborator relevu S.C. „HOME TECH” GHEORGHENI
CDI. 157.628.54 Data 15.06.2006
 - Data solicitării expertizei : 11.05.2006

2. CARACTERISTICI GENERALE ALE OBIECTIVULUI

- Natura constructiei : SOCIAL - CULTURALA
 - Functia principala : INVATAMANT SCOLAR
 - Sistem constructiv : FUNDATII CONTINUI DIN PIATRA DE
CARIERA, PERETI DIN ZIDARIE DE CARAMIDA,
PLANSOU PESTE SUBSOL - BOLTA DE CARAMIDA, PLANSEUL
PESTE PARTER DE GRINEI LEMN, SARP. LEMN, INVELT. TIGLE
 - Arie construita 936,43 mp; Arie desfasurata 1169,47 mp
 - Regim de inaltime : S+P, Hecimisa : 4,56 m, Hmax 9,20 m
 - Zona seismica dupa NP.100-1-04 : 0,12 g, k_s = 0,12, T_c = 0,97 s
 - Natura terenului de fundare pe amplasament : MUSI PRAFOS - PIETROS
COMPACT p_{con} = 360 kPa la h = 1,10 m
 - Categoria de importanta a constructiei potrivit prevederii H.G. nr. 766/1997 dupa
 efectuarea interventiilor va fi : C - NORMALA
 - Gradul de rezistenta la foc conform normativului P118-99 : III.

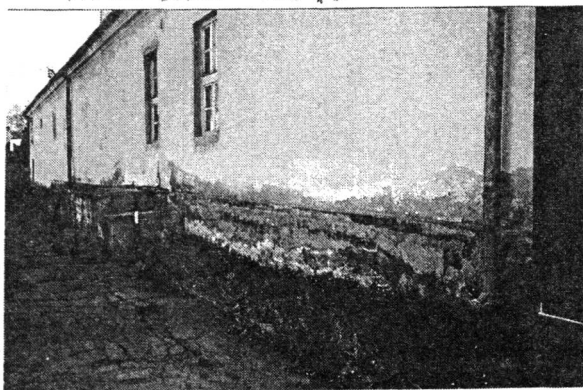
5

FATADA ESTICA - CORP "B"

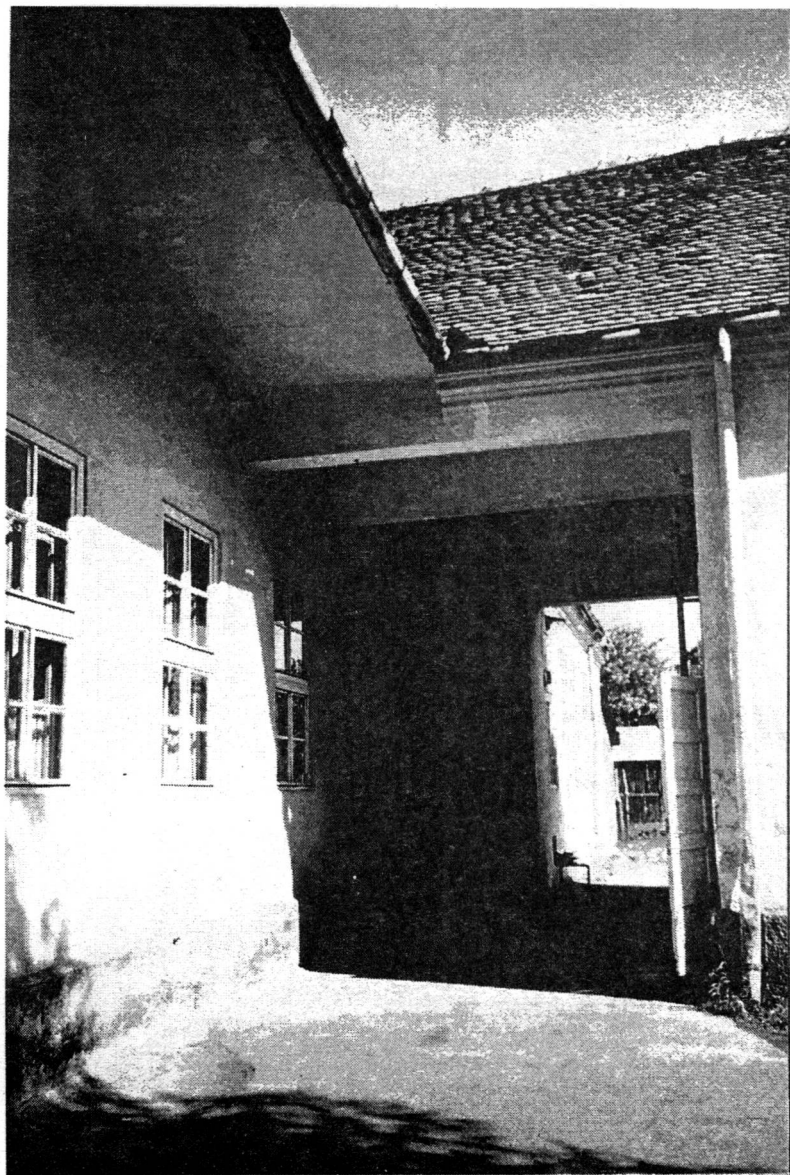

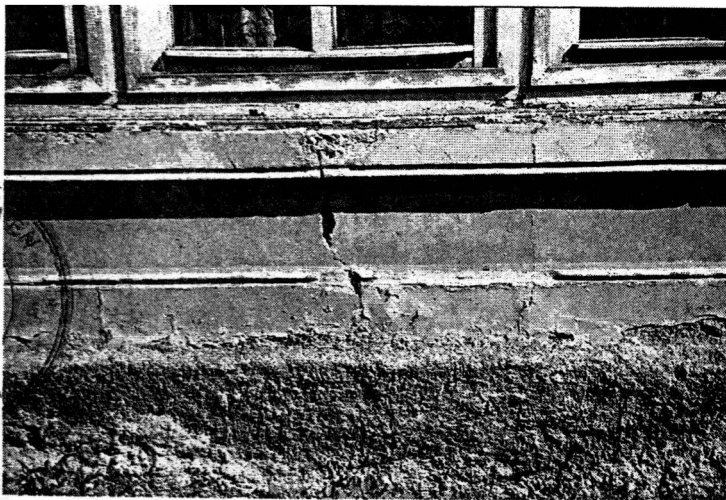
6

FATADA SUDICA - CORP "B"

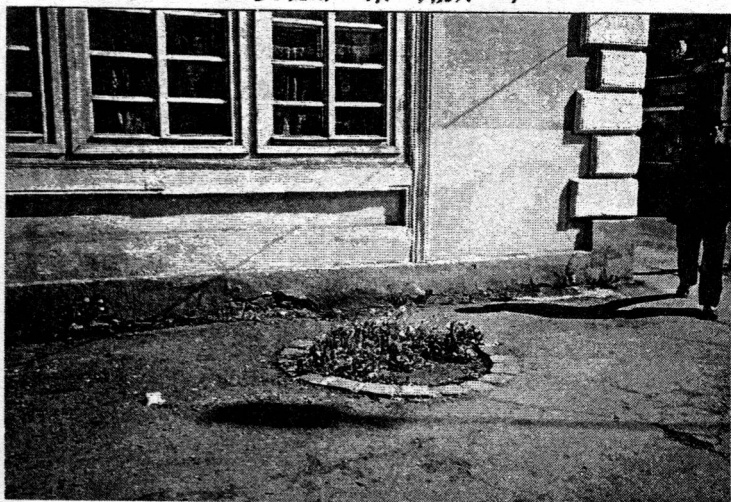

7

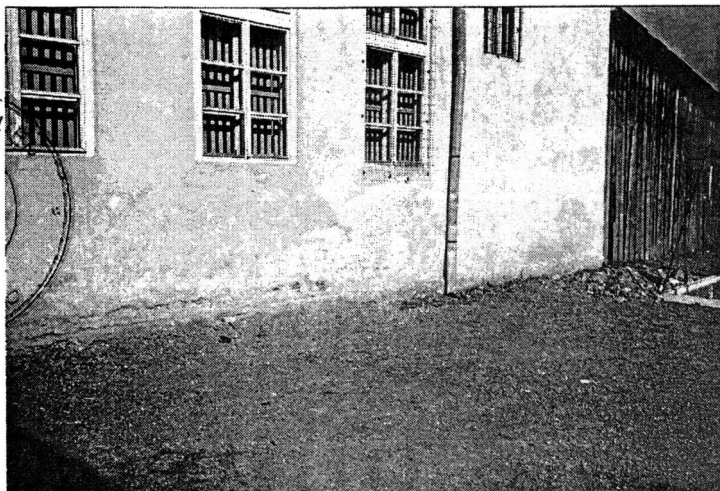

SOCLU FISURAT IN AXA 7

IDEM

1928. 12. 13. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32.

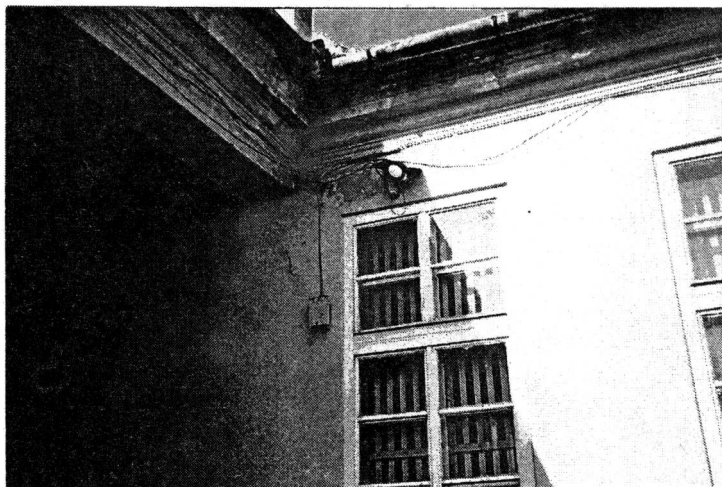

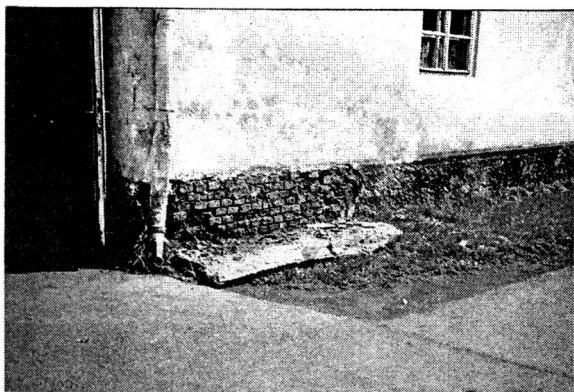
EU

38
39
40

2)

DEGRADARI PERETE AX J/12-13 > SONDAJ Nr. 2

23

ZONA FUNDATIEI DE LARAMIDA ° AX 4'/6-H

24

IDEM

25

26

SONDAREA FUNDATIEI DE PIATRA

27

SONDAREA ZIDARIEI DE PIATRA IN SUBSOL
LA POZITIA AXELOR 5'/C-D, LATA -1,20m

Megfelelő lobbyzásnak köszönhetően 2006. május 10-én sikerült kormányhatározattal elérnem a Vaskertes iskola épületének a pénzügyi támogatásának a megnyitását a Tanügyi- és Kutatási Minisztérium pénzügyi alapjaiból. A kormányhatározat azért egyedi, mert megszületésekor jogilag még nem létezett a Vaskertes iskola. Ha a kormányhatározat a Salamon Ernő líceum nevére lett volna meghatározva, előfordulhatott volna az, hogy az itt meghatározott támogatási összeget más épületre használták volna fel. A Vaskertes iskola megnevezése lehetetlenné tette a pénzforrásnak másra való felhasználását.

ȘCOALA GENERALĂ „VAS KERT” MUNICIPIUL GHEORGHENI JUD. HARGHITA

Fișă de prezentare pentru deschiderea finanțării lucrărilor de execuție din bugetul Ministerului Educației și Cercetării

pe anul 2006

aprobată conform H.G./10.05.2006.

- Devizul general
- Fundamentarea lucrărilor pe anul 2006
- Scurt istoric și starea actuală a școlii „Vas Kert”
- Devizul întregii lucrări necesare.

Ebben az időszakban vált élesebbé az ellentét a líceumi tanárok és az V-VIII. osztályokban tanító pedagógusok között. Míg az előbbieknak a végzettsége, az utóbbiaknak a régisége volt jelentősebb. Mivel eltűnt az 1990-ben megkötött „Protokollum”, még hivatkozni sem lehetett az akkor rögzített egyezsége. Az I-VIII osztályokban tanító pedagógusok nagy része munkanélkülivé vált volna, mivel helyüket a magasabb végzettségű fiatal tanerők akarták elfoglalni. A pedagógusok közötti nemzedéki ellentét, illetve a Vaskertes nevére megfogalmazott kormányhatározat szükségessé tette a Salamon Ernő líceum kettéválását, úgy hogy az I-VIII. osztályok külön oktatási egységet alkossanak Vaskertes iskola néven. Az új iskola létrehozása nélkül ugyanis a minisztérium nem kezdhette volna meg az 5.120.000.000 ROL folyósítását a munkálatok elkezdésére. A Vaskertes iskola létrehozásához azonban tanácshatározatra, illetve tanfelügyelői döntésre volt szükség. Bár a helyi képviselők jelentős része ellenezte az új oktatási egység létrehozását, dr. Aszalos Albert a tanügyi bizottság elnöke és Papp József, akkori polgármester megértése jelentős módon hozzájárult a két iskola különválását törvényesítő tanácshatározat elfogadásához. A tanácshatározat előtt azonban szinte mindegyik városi tanácsost meg kellett keresni és meg kellett győzni ezen döntés szükségességéről. A meggyőző munka nem volt könnyű. Sokan úgy vélték nem fog tudni megélni magára az iskola. Mások cigány iskolá-

nak titulálták. A tanácsosok végül is megszavazták a tanácshatározatot, melynek szövege a következő:

ROMÂNIA
JUDEȚUL HARGHITA
MUNICIPIUL GHEORGHENI
CONSILIUL LOCAL

Se certifică autenticitatea
și valabilitatea

HOTĂRĂREA nr.62/2006

privind aprobarea înființării instituției de învățământ preuniversitar
Școala Generală „Vaskertes” cu clasele I-VIII din municipiul Gheorgheni

Consiliul Local al municipiului Gheorgheni,

în ședința extraordinară, ținută la data de 17 mai 2006,
având în vedere:

- expunerea de motive nr.64/C/08.05.2006 a d-nei consilier Dală Erika-Rozália, înființarea instituției școlare Școala Generală „Károcsy János” cu clasele I-VIII, prin divizarea Liceului Teoretic „Salamon Ernő”;
- adresa Consiliului Pedagogic de la clasele I-VIII prin care cer constituirea unei Școli Generale cu clasele I-VIII, autonomă față de Liceul Teoretic „Salamon Ernő” - nr. înreg. 3285/25.04.2006;
- adresa nr.2385/2006 a Inspectoratului Școlar Județean Harghita;
- Arzele favorabile ale comisiilor de specialitate:
 - Studii, prognoze, economie, buget, finanțe, impozite, taxe
 - Administrație locală, juridică, ordine publică, drepturile omului, protecția socială, probleme ale minorităților și de apărare;
 - Cultură, învățământ, sănătate, sport, tineret și culte

În baza prevederilor:

- Legii învățământului nr.84/1995, modificată și completată prin Legea nr.354/2004;
- art.38, alin.(3), din Legea nr.215/2001, privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare;

În temeiul prevederilor art.46 din Legea nr.215/2001, privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare,

HOTĂRĂȘTE:

Art.1 - (1) Începând cu data de 01 iunie 2006 se înființează instituția de învățământ preuniversitar Școala Generală „Vaskertes” cu clasele I-VIII din municipiul Gheorgheni - prin divizarea Liceului Teoretic „Salamon Ernő” - unitate care va avea personalitate juridică.

(2) Sediul unității va fi în municipiul Gheorgheni, strada Kossuth Lajos nr. 2.

Art.2 - Prezentă hotărâre va fi dusă la îndeplinire de către: Primarul municipiului Gheorgheni, Serviciul buget-contabilitate, administrarea patrimoniului și controlul comercial, Compartimentul salarizare, gestionarea resurselor umane, funcții publice și administrativ din cadrul Primăriei Gheorgheni.

Art.3 - Prezentă hotărâre se înaintează Instituției Prefectului - Județul Harghita, și se comunică:

- Primarul municipiului Gheorgheni,
- Inspectoratului Școlar Județean Harghita;
- Serviciului buget-contabilitate, administrarea patrimoniului și controlul comercial;
- Compartimentului salarizare, gestionarea resurselor umane, funcții publice și administrativ;
- Liceului Teoretic „Salamon Ernő” și Șc. Gen. „Vaskertes” cu clasele I-VIII

Art.4 - Pentru urmărirea îndeplinirii prezentei hotărâri s-a oferit dna. consilier Dală Erika-Rozália.

Gheorgheni, la 17 mai 2006.

PREȘEDINTELE ȘEDINȚEI.

• Blénessy Géza-Ștefan

CONTRASEMNEAZĂ
SECRETARUL MUNICIPIULUI,

Nagy István
[Signature]

A tanácshatározat megszületése után következett a megyei tanfelügyelőség döntése a Vaskertes Általános Iskola létrehozásáról.

A tanfelügyelőség 355/2006-os számú diszpozíciója ugyanis törvényes keretet biztosított a Vaskertes iskola működéséhez és a feljavításhoz szükséges pénzügyi támogatások felhasználásához. A megyei tanfelügyelőség határozatának tartalma a következő:

INSPECTORATUL SCOLAR JUDEȚEAN
HARGHITA**DISPOZIȚIE**

Nr. 311 / 2006

Subsemnatul Bondor István, inspector școlar general al ISJ-Harghita, în virtutea drepturilor conferite de Legea Învățământului nr.84/1995 (cu modificările ulterioare) și a Regulamentului de Organizare și Funcționare a Inspectoratelor Școlare Județene, fiind în concordanță cu prevederile H.G. nr. 1942 / 2004, ale Legii nr. 354/2004 (de modificare și completare a Legii Învățământului nr. 84/1995) cât și ale Legii nr. 349/2004 (de modificare și completare a legii nr. 128/1997, statutul personalului didactic),

pentru a asigura îndeplinirea prevederilor deciziei consiliului de administrație al ISJ Harghita din data de 19.03.2006 (aprobată și de către Primăria Gheorgheni prin Hotărârea nr.62 din 17.05.2006, avizată de către M.Ed.C. prin adresa nr.34274/15.06.2006) cu privire la reînființarea Școlii generale "VASKERTES" din Gheorgheni,

în vederea realizării celor discutate la Gheorgheni pe data de 22.06.2006 de către specialiștii ISJ Harghita cu conducerea celor două unități (discuții la care a participat și contabilul șef de la Primăria Gheorgheni),

DISPUN :

art.1. Începând cu data de 01.08.2006 se reînființează Școala generală "VASKERTES" din Gheorgheni, unitate care va avea personalitate juridică în sensul legii nr.354/2005 (de completare și modificare a legii nr.84/1995, Legea Învățământului), având cod-fiscal, conducere, consiliu de administrație și contabilitate proprie. În conformitate cu actele normative menționate în preambul,

Sedul unității va fi în municipiul Gheorgheni, în clădirea din strada Kossuth Lajos nr.2.

art.2. Unitatea nouă va desfășura activitate instructiv-educativă specifică nivelului preșcolar, primar și gimnazial, având în componență toate grupele și clasele aferente acestor nivele de învățământ, existente anterior în evidența Liceului „Salamon E.” din Gheorgheni.

art.3. Statul de funcțiuni al noii unități cuprinde personal didactic, personal didactic-auxiliar și personal nedidactic PRELUAT de la Liceul „Salamon E.” Gheorgheni, cât și posturi noi.

3.1. posturi preluate :

- posturile didactice preluate se compun din toate normele de educatoare și învățătoare aferente grupelor de preșcolari și claselor I-IV, preluarea posturilor fiindu-se concomitenți cu transferul persoanelor care ocupă aceste posturi.
- Posturile didactice aferente claselor gimnaziale (V-VIII), cât și posturile didactice-auxiliare și cele nedidactice vor fi stabilite de comun acord de conducerea celor două unități, în funcție de necesitățile de predare, de destinația patrimonială a diferitelor obiective (clădiri, spații,etc.) pe baza cărora s-au normat posturile didactice-auxiliare și cele nedidactice, cât și prin respectarea unor eventuale normative / metodologii care reglementează aceste transferuri.

funcțiuni al noii unități la conducerea ISJ-Harghita, grupat pe tipuri de personal (didactic, did.-auxiliar și nedidactic), inclusiv numele persoanei care ocupă postul respectiv, cu mențiunea clară dacă postul este preluat de la fostă unitate sau nou înființat pe baza prezentei dispoziții. Această propunere va fi semnată de către conducerea ambelor unități, iar în cazul catedrelor gimnaziale și de către profesorii care vor fi trecuți la noua unitate.

d) După verificare și definitivarea statelor de funcțiuni, ambele unități implicate în producerea/primirea de posturi și persoane vor prezenta statul de funcțiuni definitive reținute (valabile de la 01.09.2006) la ISJ Harghita spre viză, apoi la Primăria Gheorgheni spre aprobare la ședința de consiliu.

3.2. posturi noi _____; pentru buna funcționare a noii unități ISJ Harghita aprobă (din media pe județ) suplimentar față de posturile preluate la 3.1. următoarele posturi:

a) un post didactic întreg pentru funcția de director. Această funcție va fi ocupată cu însoțirea de la 01.08.2006, în conformitate cu decizia nr. 354 din 23.07.2006 a Inspectoratului școlar general -- de către Doamna Csata Emese, profesor titular de matematică la noua unitate.

b) Un post didactic auxiliar (administrator-finanțiar I, st. mediu) de douăzeci și șase ore va fi ocupat prin concurs; în conformitate cu prevederile legale.

art.4. Personalul menționat la art.3.1 punctele a) și b) este transferat în interesul învățământului începând cu 01.09.2006 de la Liceul „Salamon E.” Gheorgheni la Școala generală „VASKERTES” din Gheorgheni.

art.5. Persoana care va ocupa funcția de director al unității nou înființate va avea și calitatea de ordonator terțiar de credite, având prima semnătură pe documentele cu caracter de angajament patrimonial aferente unității, în conformitate cu legea finanțelor publice locale.

art.6. Începând cu 01.09.2006 unul dintre posturile de directori adjuncți ai fostei unități (Liceul „Salamon E.” Gheorgheni) se transferă la noua unitate, respectiv Școala generală „VASKERTES” din Gheorgheni. Postul de director adjuncț la noua unitate se ocupă prin respectarea normelor și metodelor existente.

art.7. Conducerea unității nou înființate va demara -- imediat după mînire -- demersurile cu privire la înregistrarea unității la organele fiscale, obținerea codului fiscal și fundamentarea bugetului pe anul 2006, ultimele patru luni. Această fundamentare se va efectua cu sprijinul Primăriei Gheorgheni (în calitatea ei de ordonator principal de credite) și se va efectua prin diminuarea corespunzătoare a bugetului Liceului „Salamon E.” pe ultimele 4 luni și suplimentarea cu aceleași cifre a bugetului Școlii generale „Vaskertes” din Gheorgheni. Redistribuirea bugetului între cele două unități vizează atât cheltuielile de personal, cât și cele materiale, de asistență socială, alte cheltuieli (burse) și de capital (investiții), mai cu seamă existența unui program investițional guvernamental pe anul 2006 pe monele noii unități.

art.8. Personalul transferat în interesul învățământului de la art.3.1 punctele a) și b) va primi drepturile salariale restante pe luna iunie-august 2006 din bugetul Liceului „Salamon E.” din Gheorgheni. Compartimentele de specialitate din cadrul ISJ Harghita vor avea grijă ca unitatea să fie cuprinsă în proiectul de buget pe 2007 privind cheltuielile de personal, ce se aprobă de către Consiliul Județean, și apoi -- împreună cu propriile contribuții

de către Consiliul Local Gheorgheni. Unitatea va primi - deasemenea - fonduri de personal și cu ocazia următoarei rectificări de buget, bugetele actuale - existente în momentul înființării noii unități - fiind acoperitoare doar în proporție de apr. 85% pe anul 2006.

- art.9. Liceul „Salamon E.” din Gheorgheni va preda noii unități soldurile tuisor conturilor la 15.09.2005 (dată la care plata lichidărilor salariale pe lunile iunie-august 2006 trebuie să fie finalizată), cât și documentele aferente grupelor, claselor și personalului predat (state de funcțiuni, drepturi salariale restante, lista mijloacelor fixe și ale obiectelor de inventar, etc.) pe baza unor protocoale de predare-primire avizate de către ordonatorul principal de credite, respectiv Primăria Municipiului Gheorgheni.
- art.10. Indemnizația de conducere a directorului și a contabilului vor fi stabilite în cursul lunii august 2006 de către ISJ HARGHITA, pe baza criteriilor elaborate privind cuantumul acestor indemnizații. Acordarea indemnizațiilor de conducere pentru funcțiile de director, director adjuncți și contabil șef se poate efectua de la 01.09.2006.
- art. 11. După finalizarea și aprobarea statutului de funcțiuni (vezi art.3) directorul noului Școlii generale „Vaskertes” din Gheorgheni - cu sprijinul ISJ Harghita - va lua toate măsurile în vederea constituirii consiliului de administrație al noii unități, concurent cu înființarea celorlalte comisii și organisme obligatorii, prevăzute de normele și metodologiile existente în această direcție.
- art.12. Până la finalizarea investiției guvernamentale, aprobată nominal pentru noua unitate, 7 clase din Școala generală „Vaskertes” din Gheorgheni vor funcționa în continuare în clădirile Liceului „Salamon E.” Gheorgheni, care va factura contravaloarea cheltuielilor comunale aferente noii unități. Plata acestor cheltuieli va fi luată în calcul la redistribuirea bugetelor de la 01.09.2006, descrisă la art.7 și 8.
- art.13. Pentru a asigura condițiile igienico-sanitare corespunzătoare începerii noului an școlar (2006-2007), conducerea Liceului „Salamon E.” va asigura reșterea și reșterizarea tuturor spațiilor (atât a celor predate, cât și a celor închiriate temporar) din bugetul propriu, cheltuielă care se va dinuia din bugetul noii unități în momentul aprobării bugetelor defalcate pe ultimele 4 luni din 2006.
- art.14. Compartimentele de specialitate ale ISJ-Harghita și direcțiile unităților menționate în articolele 1-13, fiecare pe linia competențelor și atribuțiilor ce le revin, vor aduce la îndeplinire prevederile prezentei dispoziții.

M.-Ciuc, la 31.07.2006

INSPECTOR SCOLAR GENERAL

K. B. L. István

A fenti adminisztratív-jogi procedúrák megvalósítása után lehetett csupán meghirdetni az árverést a tervezésre, majd a munkálatok elvégzésére vonatkozóan. A tervezés elvégzését egy csíkszeredai cég vállalta fel, de az később 1.200.000.000 lejt kért a tervezésért, mely a kormányhatározat által biztosított összegnek több mint 1/5-ét tartalmazta, így sem az iskola vezetősége, sem pedig a megyei tanfelügyelőség nem engedhette meg a túl drága tervezést. Ilyen körülmények között Dobrai László udvarhelyi építész-mérnök vállalta el 400.000.000 lejért a tervek elkészítését. A tervek elkészítése viszonylag hosszadalmas folyamat volt, melyet követett az árverési procedúra megvalósítása.

Az 5.120.000.000 lejt még 2006-ban el kellett költeni a törvény értelmében. Úgy tűnt, ha beállnak a hidegek lehetetlenné válik a munka elvégzése. Rendkívül sokan irigykedve figyelték a munkálatok megkezdését. A legkellemetlenebb az volt, amikor Hargita megye főtanfelügyelője, Bondor István jelezte, hogy városunk alpolgármestere 2006. szeptember 15-én azon a tanévnyitón, melyen Mihail Hărdău tanügy-miniszter is részt vett, követelte az 5.120.000.000 lejnek az országos költségvetésbe való visszaküldését, mivel szerinte ezt a pénzt a 2006-os esztendőben az iskola vezetősége nem fogja tudni elkölteni. Kezdetben nem tudtam elhinni, hogy valaki ilyen cselekedetre vetemülne városa egyik közintézménye ellen. Felmentem Constantin Strujan prefektushoz, aki jelen

volt a miniszteri fogadáson és rákérdeztem a tényekre. A főispán elővette jegyzetfüzetét és felolvasta belőle azokat a szavakat, melyekkel városunk alpolgármestere kérte a kormányhatározat által elnyert összegnek a minisztériumba való visszaküldését. Gyorsan levelet írtam Mihail Hărdău korabeli tanügyminiszterhez, illetve Pásztor Gabriella új államtitkár asszonyunkhoz, melyekben kértem, ne vegyék figyelembe az alpolgármester kérését, jeleztem, hogy az iskola vezetősége el fogja tudni költeni az említett összeget és még több mint másfél milliárd lejnyi anyagi támogatást kértem a munkálatok befejezéséhez, valamint azt, hogy a minisztérium pénzügyi támogatását a több évre szóló kategóriába sorolja be (hogy ne kelljen év végéig elkölteni egy bizonyos összeget). Levelem tartalma a következő:

ROMÁNIA PARLAMENTJE KÉPVISELŐHÁZ

Visszaéléseket, Korrupciót és Panaszokat
Kivizsgáló Bizottság

Címzett

Tanügyi és Kutatási Minisztérium

Mihail Hărdău miniszter úrnak

2005 szeptemberében a Hargita megyei Tanfelügyelőségre és a Tanügyi és Kutatási Minisztériumba benyújtottam a gyergyószentmiklósi „Vaskertes” Iskola épületének főjavítási, szerkezet megerősítő, terembeosztási és manzárdépítési tervét, 20.892.810.109 régi lej, vagyis 2.089.218,01 új lej értékben. Ez az épület 1875-ben épült és mostanig nem végeztek rajta főjavítást. Manzárdépítésre azért van szükség, mert az elemi osztályok oktatása három különböző, nevelési szempontból alkalmatlan épületben zajlik.

Ön támogatta a tervünket és a Tanügyi és Kutatási Minisztérium 2006-os évi pénzalapjából a munkálatokra 512. 000 új lejt kapott a „Vaskertes” Általános Iskola, amit köszönettel nyugtázunk.

Hargita megyei látogatása alkalmával, a 2006-2007-es tanévnyitó ünnepségen Önt a megyei jogú városunk alpolgármestere félrevezette azt állítva, hogy az épület javítási munkálataira a Tanügyi és Kutatási Minisztérium által jóváhagyott és átutalt

összeget a naptári évben nem tudjuk elkölteni, és kérte az Ön közbenjárását a pénz visszahívásához.

Nem igaz, amit Konteszveller József alpolgármester csíkszeredai találkozásuk alkalmával a tanévnyitón Önnek kijelentett a pénzösszeg elkölthetőségéről. Az alpolgármesternek nem kellett volna hallgatnia arról, hogy Gyergyószentmiklós megyei jogú város Önkormányzata semmiben sem segítette az iskola vezetését a beruházás előkészítésében, sőt számos esetben akadályozta a munkálatokat. Megengedhetetlen magatartás! Hozzáteszem, hogy azok az iskolák, amelyek a második félévben támogatást kaptak, nem rendelkeznek sem tervekkel, sem más dokumentációval, és az Önkormányzat mégsem aggódik, hogy azok hogyan költik el a kiutalt összegeket.

Megérdemli a „Vaskertes” Iskola 572 diákja az Ön hozzájárulásával megteremtendő körülményeket, mert a mostani mostoha adottságok ellenére kitűnő tanulmányi eredményeket értek el. Megjegyzem, hogy jelenleg – a főjavítási munkák ideje alatt – a tanítás a Katolikus Egyház épületében történik, ahol zavartalan az oktatás-nevelés.

Az a pénzösszeg, amelyet az Ön vezetése alatt álló Minisztérium kiutalt Konteszveller alpolgármester állításával ellentétben – biztosan teljes egészében elkölthető november végéig!

Kérem, az iskola vezetésével Önt, hogy a beruházás befejezéséhez hagyjon jóvá még 1.000.000 lej-

nyi támogatást, valamint a több évre szóló kategóriába sorolni a tervet.

Ugyanakkor a memóriumomban felsoroltak valódiságának alátámasztásaként kérem, hogy Ön, vagy beosztottjai a „Vaskertes” Iskola ügyében lépjenek kapcsolatba a Hargita megyei Tanfelügyelőséggel.

Megértését előre is köszöni

Dr. B. Garda Dezső,
Hargita megyei képviselő

Bukarest, 2006. október 9.

Levelemmel személyesen kerestem meg a minisztert, aki kinyitotta határidő naplóját és majdnem ugyanazt a szöveget olvasta fel, melyet Hargita megye prefektusa. A szöveg felolvasása után rákérdeztem: „Mi a véleménye az esetről?!” Azt válaszolta, hogy sok rosszindulatú magatartást tapasztalt életében, de ez túltesz mindenen. Magyarázta, hogy kezdetben nem értette az alpolgármester mondanivalóját, mikor azonban megbizonyosodott, hogy egy városvezető saját közintézménye ellen beszél, visszaélésre, törvénytelenésre gondolt az iskola vezetősége részéről. Megnyugtattam, hogy ilyenről szó sem lehet, de ha kételyei vannak – jeleztem – az iskola vezetősége bármilyen ellenőrzést szívesen fogad. Beszélgetésem során a minisztert sikerült meggyőznöm arról, hogy az említett pénzt az iskola el fogja tudni költeni a 2006-os esztendőben. A miniszterrel való találkozásom után

meglátogattam Pásztor Gabriella államtitkár asszonyt is, akit tájékoztattam a miniszterrel történt beszélgetésemről. Hasonló szellemű levelet nyújtottam át neki is, tőle is kértem az iskola feljavítási munkálatainak anyagi támogatását kormányhatározatok által. Szerencsénkre a Jó Isten is az iskola közössége mellett volt: az időjárás enyhe jellege lehetővé tette az 5.120.000.000 lejnek a teljes elköltését.

2007. január 3-án váratlan meglepetés érte az iskola közösséget. Ellenőrzésre jött a számvevőszék több ellenőre. Ez azért meglepő, mivel az iskola 2006. augusztus 1-től működött, könyvelése alig volt, tehát az ellenőrzés tendenciózusnak tűnt. A számvevőszék ugyanis több évtizeden át nem ellenőrizte városunkban azokat a nagy oktatási egységeket, melyek nagyméretű világbanki és más állami támogatásokat kaptak. Az ellenőrzés során kitűnt, hogy az 5.120.000.000 lej elköltésének a törvényességét kutatták. A törvény szerint ugyanis nem szabad az építkezésekhez szükséges anyagokat előre felvásárolni, a felhasznált anyag mellé a munkálatok elvégzését is igazolni kell. Háttérinformációimból rájöttem arra, hogy a számvevőszék ellenőrzése azt a célt szolgálta, hogy az iskola vezetőségét ellenőrizték a pénz felhasználásának a törvényességére vonatkozóan.

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

DIRECȚIA DE CONTROL FINANCIAR ULTERIOR
HARGHITA
MIERCUREA CIUC, PIAȚA LIBERTĂȚII NR.5, COD 530140,
JUDEȚUL HARGHITA

Nr. 103/07.02.2007

ȘCOALA GENERALĂ CLASELE I -VIII "VASKERTES" GHEORGHENI

DOAMNEI DIRECTOR
CSATA EMESE

*În conformitate cu prevederile Legii
de organizare și funcționare a Curții de
Conturi a României nr.94/1992;*

*Completul constituit în baza art.
31(1) litera "b" a examinat "Raportul de
control" în care sunt prezentate
constatările în legătură cu situația
contului de execuție întocmit pentru
activitatea ȘCOLII GENERALE I -VIII
"VASKERTES" GHEORGHENI.*

*În consecință, completul a
pronunțat ÎNCHEIEREA nr. 3/06.02.2007,
prin care a dispus*

DESCĂRCAREA DE GESTIUNE

*pentru activitatea desfășurată de instituția pe
care o conduceți în gestionarea resurselor
financiare și a patrimoniului public pe anul
2006.*

Directorul
Direcției de Control Financiar Ulterior
SZÉKELY CSABA-ISTVÁN

2007-ben úgy tűnt sikerül megfelelő kormány-támogatást kapni az épület feljavítási munkálatok folytatásához. A márciusban kibocsátott 300/2007-es számú kormányhatározat 480000 RON-t biztosított ezen munkák finanszírozására. Kimaradtunk azonban a 457/2007-es kormányhatározatból. Ezért többször is megkerestem Bondor István főtanfelügyelő urat, illetve Pásztor Gabriella államtitkár asszonyt, akihez a következő folyamodványt nyújtottam be:

TANÜGYI ÉS KUTATÁSI MINISZTERIUM

Pásztor Gabriella Államtitkár Asszony figyelmébe

2005 szeptemberében a Hargita megyei Tanfelügyelőségre és a Tanügyi és Kutatási Minisztériumba benyújtottam a gyergyószentmiklósi „Vaskertes” Iskola épületének főjavítási, szerkezet megerősítő, terembeosztási és manzárdépítési tervét, 20.892.810.109 régi lej, vagyis 2.089.218,01 új lej értékben. Ez az épület 1975-ben épült és mostanig nem végeztek rajta főjavítást. Manzárdépítésre azért van szükség, mert az elemi osztályok oktatása három különböző, nevelési szempontból alkalmatlan épületben zajlik.

Ön támogatta a tervünket és a Tanügyi és Kutatási Minisztérium 2006-os évi pénzalapjából a munkálatokra 512.000 új lejt kapott a „Vaskertes” Általános Iskola, aztán 2007 első felében a „Vaskertes” Általá-

nos Iskola 480.000 lejt kapott, amit köszönettel nyugtáztunk.

Kérem, az iskola vezetőségével Önt, hogy a beruházás befejezéséhez hagyja jóvá 800.000 lejnyi támogatást, hogy a 2007-2008-as tanévet a felújított és manzárdal kiegészített épületben kezdhessék meg a „Vaskertes” Általános Iskola diákjai.

Kérem tehát az Ön segítségét, hogy „Vaskertes” Iskola 572 diákja számára biztosítani tudjuk az oktatási folyamatot, mert a Katolikus Egyház, az ingatlan tulajdonosa nem óhajtja meghosszabbítani a bérleti szerződést ott, ahol a „Vaskertes” Általános Iskola a 2006-2007-es tanévben biztosította az oktatást.

Megértését előre is köszönöm.

Bukarest, 2007. július 10.

Dr. B. Garda Dezső

Hargita megyei képviselő

Az államtitkár asszony nemcsak beiktatta kérésem, hanem meg is ígérte a pénzügyi támogatást az épület feljavítási munkálatokra vonatkozóan. Nagyon bíztam benne, hogy 2007 őszén az iskola meg fogja kapni azt az összeget, melynek segítségével át fogják tudni adni a feljavítás alatt álló épületet rendeltetésének. Sajnos a 617/2007-es számú kormányhatározatból is kimaradt a Vaskertes iskolának a minisztériumi alapokból való támogatása. A megyei főtanfelügyelő és az államtitkár asszony megígérték, hogy szeptember-október hóna-

pokban a Vaskertes iskola meg fogja kapni az építkezések folytatásához szükséges anyagi támogatást. Sőt Pásztor Gabriella leutazott Gyergyószentmiklóstra szeptember hónap folyamán és nemcsak ellenőrizte a munkálatok előmenetelét, de határozott ígéretet tett arra, hogy a következő kormányhatározatban az iskola megfelelő pénzügyi támogatást fog kapni a feljavítások befejezésére. A 919/2007-es kormányhatározat szintén nem biztosított megfelelő pénzügyi támogatást a munkálatok befejezéséhez, mivel csak 300000 RON-t irányzott elő a Vaskertes iskolának. Elkeseredésemben a következő interpellációval fordultam Cristian Adomniței közoktatásügyi–kutatási miniszterhez:

ROMÁNIA PARLAMENTJE

RMDSZ parlamenti csoport

3665/A/2007-10-17

Interpelláció

a Tanügyi, Kutatási és Ifjúsági Minisztériumhoz,

Cristian Adomniței úrnak

Dr. Becsek Garda Dezső Kálmán képviselő úr
részéről

A szerkezetmegerősítő, felújító és manzárdépítő munkálatokat végző, gyergyószentmiklósi „Vaskertes” Általános Iskola tevékenységét politikai vonalon

már 2006 szeptemberétől akadályozták, amikor a 2006-2007-es tanévnyitón a megyei jogú város alpolgármestere az akkori tanügyminiszter, Mihail Hărdău úr jelenlétében szorgalmazta a beruházásra kiutalt 5.120.000 lej visszahívását arra hivatkozva, hogy az iskola vezetősége nem képes elkölteni az összeget. Mihail Hărdău miniszter úr közbenjárására volt szükség a pénz visszavonásának leállítására.

A politikum befolyására a „Vaskertes” Általános Iskolához kiszállt 2007. január 8-31-e között a Pénzügyőrség ellenőrző csapata, amely nem talált semmi törvénybe ütközőt a Tanügyi, Kutatási és Ifjúsági Minisztérium által biztosított pénzek elköltésében. (Mellékelem a Pénzügyőrség kérdésekre megfogalmazott válaszát.)

A Parlament halljában folytatott magánbeszélgetésünkön több alkalommal kértem az Ön segítségét, hogy befejezhessük azokat a munkálatokat. Ön javasolta, hogy beszéljek Pásztor Gabriella államtitkárnővel. 2007. július első hetében kérvényt iktattam az Ön által vezetett minisztérium RMDSZ hivatalnokánál. Abban a beruházás befejezéséhez a szükséges 1.000.000 lejből 800.000 lej jóváhagyását kértük, ami elég lett volna ahhoz, hogy az épületet használható állapotba hozzák. Pásztor Gabriella államtitkárnő megígérte az összeget, azonban előtte is ismeretlen okból a 919-es Kormány Határozat csupán 300.000 lejt hagyott jóvá.

Amikor az 500.000 lej megvonására magyarázatot kértem, mind az államtitkárnő, mind a Hargita megyei Tanfelügyelőségtől Bondor István megígérte, hogy azt az összeget 2007 őszén egy Kormány Határozat fogja biztosítani.

Tisztelt Miniszter Úr!

A múlt havi politikai közbenjárásomban, amikor megpróbáltam a tanügyi határozatok érvényességét fenntartani Constantin Strujan prefektus javaslatával szemben, aki a főtanfelügyelő leváltását javasolta, Öntől kértem a beruházások újraelosztását megyei szinten azon iskolák között, amelyeknek 2007-ben elkölthető pénzük van. Nem értem, miért javasolnak támogatásokat olyan iskoláknak, amelyeknek 2006-ban elköltendő pénzük maradt, és azokat nem tudják 2007 végéig sem törvényes előírások szerint felhasználni.

A „Vaskertes” Általános Iskola nem csupán felhasználta a kiutalt pénzeket, de minden feltétele megvan, hogy a 2007-re előírányzott szükséges összeget is felhasználja. Ezen beruházások befejezése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az 572 tanuló oktatása folyamatos legyen, mert a jelenlegi tanügyi évben használt épületet a Római Katolikus Egyház bérbe adta a Hyperion Egyetemnek, felszólítva az iskola vezetőségét az ingatlan kiürítésére.

Tisztelt Miniszter Úr!

Ismereteim szerint a „Vaskertes” Általános Iskola beruházásainak befejezéséhez szükséges összegek

visszatartása világosan bizonyítja, hogy politikai késleltetéssel van dolgunk.

Válaszát írásban kéri

Dr. B. Garda Dezső.

A miniszter válasza részben kitérő volt, igyekezett megmagyarázni, hogy a feljavítási rehabilitációs munkálatoknál a legtöbb támogatást a Vaskertes iskola kapta. Válaszának tartalma a következő:

ROMÁNIA

TANÜGYI, KUTATÁSI ÉS IFJÚSÁGI MINISZTERIUM MINISZTERI KABINET

Iktatószám: 14358/2007-11-19

BECSEK GARDA DEZSŐ KÉPVISELŐ ÚRNAK

Tisztelt Képviselő Úr!

Az Ön interpellációjára, amelyet a Képviselő Iroda 3665/A számmal iktatott és a Tanügyi, Kutatási és Ifjúsági Minisztériumhoz küldött, a Parlament Közönségszolgálat 7187/2007-es számú és 14358/2007-10-29-es számmal iktatott átirata nyomán a következőket közöljük:

Hargita megyében az 1258/2007-es Kormány Határozat nyomán prioritással a Tanfelügyelőség részéről

93 oktatási intézmény 9805 millió lejt kapott. A fentiekből következik, hogy átlag 105000 lejt jutott minden tanügyi intézménynek a megyéből, és könnyen megállapítható, hogy a „Vaskertes” Általános Iskola a munkálataihoz az átlagos támogatás háromszorosával rendelkezik.

Arra való tekintettel, hogy a beruházásokra kiutalt összegek ne az önkormányzatokon keresztül érkezzenek, megelőzendő a Kormány Határozatokban megjelöltektől más célokra való felhasználásukat, azt a megoldást választottuk, hogy a Tanügyi, Kutatási és Ifjúsági Minisztériumtól a támogatások a MEGYEI Tanfelügyelőségeken keresztül jussanak a helyi szervekhez. A támogatási pénzeket a helyi szervek számára akkor utalják át, amikor dokumentálják a munkálatok megtörténtét, azonban az 1285/2007-es Kormányhatározat elrendeli, hogy minden támogatás megérkezék a munkálatok elvégzésének előzetes dokumentálása és igazolása nélkül, éppen azért, hogy a teljes pénzalap felhasználásában ne legyenek fennakadások.

✓ Tisztelettel,

Cristian Mihai Adomniței
Miniszter

Interpellációmnak mégis megvolt az eredménye, hiszen 2007. novemberében az 1285 számú kormányhatározattal 300000 RON pénzügyi támogatást kapott a Vaskertes iskola. Ezt az összeget a tanfelügyelőség és a minisztérium megduplázhatta volna, de a hideg

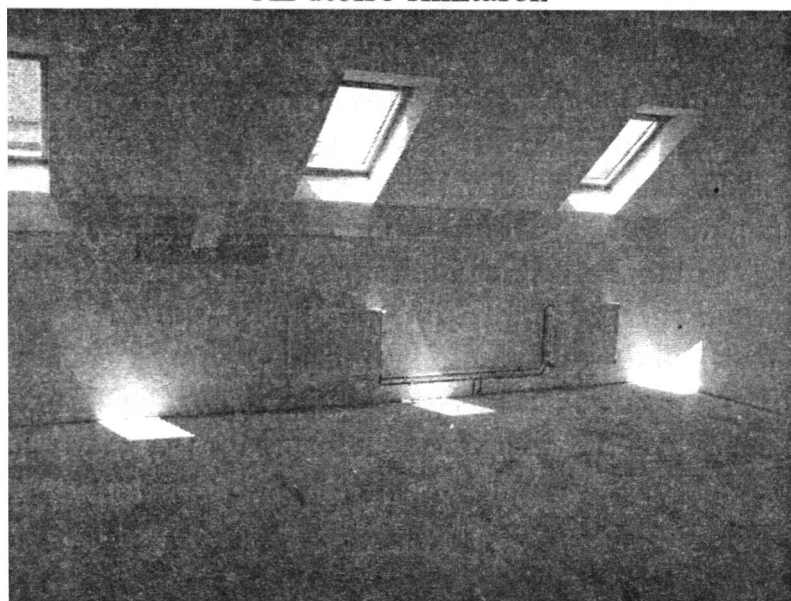
tél miatt az iskola vezetősége nem tudta felvállalni ezen összegek elköltését a 2007-es év végéig. A munkálatok nagy része ugyanis kinti tevékenység volt, melyeket a hidegben lehetetlen volt elvégezni.

2008 elején az iskola két részletben kapott pénzügyi támogatást az oktatási minisztérium részéről: a 94/2008-as kormányhatározatban 150000 RON-t, míg a 370/2008-as kormányhatározattal 160000 RON-t. Azt reméltem, hogy 2008 nyarán az iskola meg fogja kapni a munkálatok befejezéséhez szükséges 500000 RON-t. Az augusztusi kormányhatározat 325000 RON értékű pénzügyi támogatást irányzott elő. Bár elégtelen a munkálatok befejezéséhez, mégis ez a legnagyobb összeg, melyet a gyergyói iskolák kaptak. Reméljük a hiányzó 175000 RON értékű támogatást is meg fogja kapni az iskola az év végéig.

A Vaskertes iskola rehabilitációs-feljavítási munkálatai a jó értelemben vett csapatmunka során valósulhattak meg. A legnehezebb munkálatot, a kivitelezést az iskola igazgatónöje Csata Emese végezte, aki állandóan ellenőrizte a kivitelező cég által végzett munkát, és ha azok nem voltak minőségileg megfelelőek sokszor újra végeztette azokat. Az iskolaépítést támogatta Bondor István megyei főtanfelügyelő, illetve Pásztor Gabriella tanügyminiszteri államtitkár is. A kivitelező Exbeton cég is becsületesen végezte a munkálatokat és viszonylag kis pénzügyi kerettel is minőségi munkát végzett. Egyszóval a szűk pénzügyi keretet hatékonyan használta fel.

Az utolsó simítások

A rehabilitációs munkálatoknak köszönhetően a nyolc tantermes épület 20 tanteremmel és modern díszteremmel rendelkező épületté vált. A munkálatok során az iskola tornatermét is modernizálták.

A Vaskertes iskola tanszemélyzete a 2007–2008-as tanévben a következőképpen mutatott:

Igazgató: Csata Emese

Aligazgató: Ambrus Judit

Tanárok: Ambrus Márta, Bancsi Edit Anna, Bencze Levente, Bernád Ildikó, Biró Zita-Erzsébet, Biró Zsuzsanna, Erdős Hajnal, Farkas Katalin, Farkas János, Fazakas Edit, Hideg Csaba, Izrael Margit, Jakab-Bálint Márta, Kari Attila, Máthé Emil, Mayer Róbert, Molnár László-Géza, Muntean Adrián, Munteanu Ildikó, Pál Ibolya-Mária, Varga Gyöngyi, Borsos Enikő, Simon Kinga-Katalin, Koós Enikő, Tófalvi Emőke, Mezei György, Rézler Mónika-Ildikó, Ferenczi Viola, Bajna György, Fülöp Béla, Petres Csaba, Szilágyi László, Trucza Árpád, Györffi Kálmán, Bocskai Csilla Vilma, Csiki Tibor, Balázs József Imre, Biró Piroska, Burján-Gál Éva Emese.

Tanítók:

Babos Miklós, Biró Ildikó, Borsos Ibolya, Brassai Katalin, Czirják Edit, Szlávits Erika-Rozália, Elekes Csilla, Györffy Mária-Magdolna, Kari Anna-Mária, Mezei Heléna, Molnár Erika, Sájter Gizella, Szász Ferenc, Szöcs-Márton Nóra, Jánosi Irén.

Óvónő: Madarász Zsuzsanna

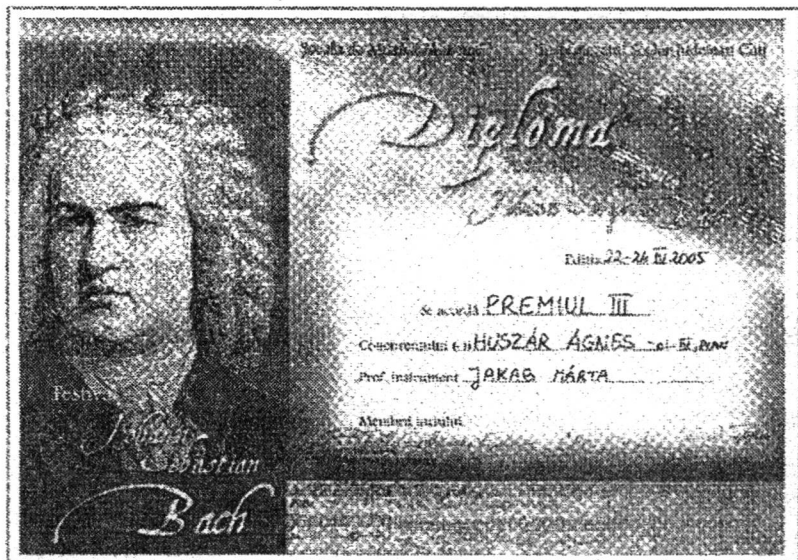
Adminisztratív személyzet:

Török Ilonka – főkönyvelő, Molnár Katalin – titkárnő, Benedek Endre – gondnok.

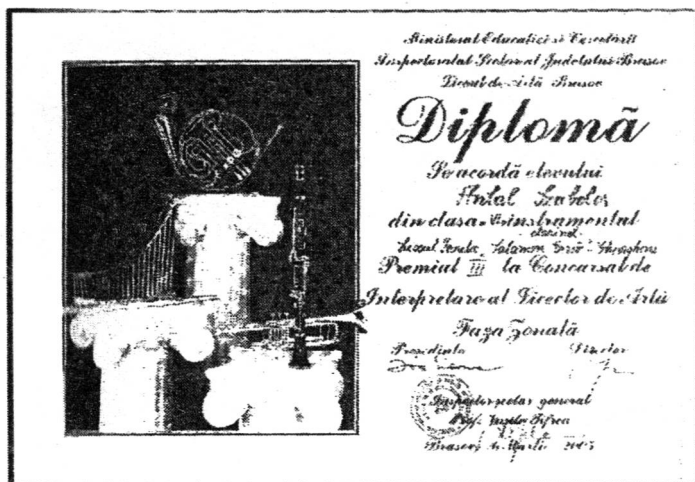
A következőkben a pedagógusok fényképét mutatjuk be:

A Vaskertes iskola Gyergyószentmiklós megyei jogú város művészeti oktatási egysége is egyben. Az iskola rajz és zene tanárainak köszönhetően a tanulók kiváló eredményeket értek el a művészeti alkotások terén. A következőkben az iskola tanulói által elért okleveleknek és díjaknak a másolatát mutatjuk be:

XXX.
Bárdos Lajos Zenei Hetek

György Sándor
Györgyószentmiklósi Salamon Ernő Liceum
Klarinétkvintetteje
és
Mayer Róbert vezető
részére

györgyószentmiklós, május 20.

EMLÉKLAP

Kamarkórus és kamarazene
találkozó,
Györgyószentmiklóson

EMLÉKLAP
A SALAMON ERNŐ LICEUM
KLARINÉTKVINTETJE
Kamarakórus és kamarazene
nyújtott kamarakvintettjeiért

györgyószentmiklós,
2005. június 20.

Kamarakórus és kamarazene
találkozó Györgyószentmiklóson

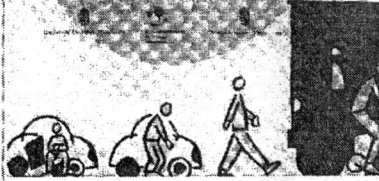
OKLEVÉL

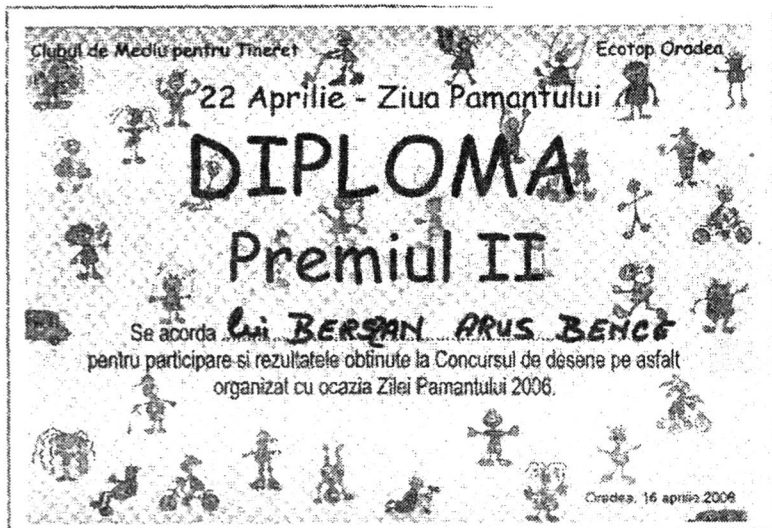
Béla Bernáth

névén,
5. évfolyos

afel az Európai Autómentes Napi alkalmából megrendezett
kísérleti, fotó és videofelvételekkel
kiváló eredményt ért el.

györgyószentmiklós, 2005.

OKLEVÉL

Bege Tünde
III. Helyezett

lett a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének
Erdélyi Szervezete által meghirdetett gyermekrajzpályázaton.

Csiksered, 2007. Január 29.

Imets László
Zsűri bizottság elnöke

Szén János
Erdélyi Szervezet elnöke

Baricz Enikő
programfelelős

Diszoklevél

*„Az égig érő templom”-c. alkotmányozott
pályázaton*

BERZÁN SARUS DIÁKOK

tanuló, a fel. **FESTÉSZET**

Károlyi utca, Kézdivásárhely

Ké: Kolozs, 2006. június 25.

Tóth Teréz iskolapapája

	EMLÉKLAP	
	<u>BAZSZ - Körösbánya</u> legjobb pontot szerzett	
	<u>PUMUKLI</u> csapat részére	
	KURUTTY ÁLTALÁNOS MŰVELTSÉGI VETÉLKEDŐ	
Szervező: <u>15. és 16. Okt. 2000</u>		Együtt kuruttyoltunk: <u>ATYKÓK - Kolozsvár</u> <u>János - Timișoara</u> <u>Deák - Timișoara</u> <u>Chabai - Győr</u>
Helység: <u>Oradea</u>		
Időpont: <u>2000. 10. 15.</u>		

